



Europska
komisija



Praktični vodič za primjenu europskog postupka za sporove male vrijednosti

prema Uredbi (EZ) br. 861/2007 Europskog parlamenta
i vijeća od 11. srpnja 2007. o uvođenju europskog postupka
za sporove male vrijednosti

Pravosuđe
i zaštita
potrošača

Sadržaj

1. Uvod	6
1.1. Cilj i svrha europskog postupka za sporove male vrijednosti	7
1.2. Općeniti kontekst	7
1.3. Povijesni i politički kontekst prijedloga	9
1.3.1. Konferencija u Down Hallu	9
1.3.2. Politički kontekst	10
1.4. Razvoj europskog postupka za sporove male vrijednosti	10
1.4.1. Prvi koraci prema prijedlogu	10
1.4.2. Pregovori i šest načela	11
1.4.3. Izmijenjena Uredba o europskim sporovima male vrijednosti – pregled	12
1.5. Razvoj građanskog pravosuđa EU-a i veza s drugim instrumentima	13
1.5.1. Razvoj novih instrumenata i ukidanje egzekviture	13
1.5.2. Interakcija s ostalim instrumentima – europski platni nalog i Uredba Bruxelles I. (preinačena)	13
1.5.3. Europski instrumenti alternativnog rješavanja sporova (ADR) i internetskog rješavanja sporova (ODR)	14
2. Uredba o europskom postupku za sporove male vrijednosti: Područje primjene	16
2.1. Materijalno područje primjene Uredbe	17
2.1.1. Financijska vrijednost europskog spora male vrijednosti	17
2.1.2. Predmet – tužbe zbog novčanih i nenovčanih potraživanja	17
2.1.3. Predmet – isključeni predmeti	18
2.1.4. Predmet – Uključene teme	19
2.1.5. Građanske i trgovačke stvari – tumačenje Suda	20
2.2. Geografsko područje primjene Uredbe	24
2.2.1. Općenito geografsko područje primjene	24
2.2.2. Prekogranični slučajevi	24
2.3. Vremenska primjenjivost	24
2.4. Primjenjivost ostalih instrumenata EU-a	25
2.4.1. Uredba Bruxelles I. (preinaka)	25
2.4.2. Uredba o dostavi i Uredba o dokazima	25

2.4.3. Uredba o europskom nalogu za izvršenje i Uredba o europskom platnom nalogu.	26
2.4.4. Ostali instrumenti EU-a	27
2.5. Odnos s nacionalnim pravom	28
2.5.1. Nacionalno postupovno pravo.	28
2.5.2. Nacionalno materijalno pravo.	29
3. Pokretanje postupka	30
3.1. Pokretanje i praktična pomoć	31
3.2. Nadležni sud	31
3.2.1. Pravila EU-a o nadležnosti – Bruxelles I. (preinaka)	31
3.2.2. Lokalna ili „nacionalna” pravila o nadležnosti	34
3.3. Primjena obrasca tužbenog zahtjeva	34
3.3.1. Ocjenjivanje zahtjeva	34
3.3.2. Postupanje s kamatom	35
3.4. Trošak ulaganja tužbenog zahtjeva	35
3.5. Dodaci obrascu tužbenog zahtjeva	35
3.6. Slanje tužbenog zahtjeva Sudu	36
3.7. Jezik	36
3.8. Sudske nagodbe	36
4. Postupanje nakon što Sud zaprimi tužbeni zahtjev.	38
4.1. Popravljanje ili upotpunjavanje obrasca tužbenog zahtjeva od strane tužitelja	39
4.1.1. Sud provjerava obrazac tužbenog zahtjeva	39
4.1.2. Sud obavještava tužitelja ako je tužbeni zahtjev izvan područja primjene europskog postupka za sporove male vrijednosti	39
4.1.3. Zahtjev tužitelju da upotpuni ili popravi obrazac tužbenog zahtjeva	39
4.2. Slanje tužbenog zahtjeva tuženiku	40
4.2.1. Sud šalje primjerak obrasca tužbenog zahtjeva A i obrasca tužbenog zahtjeva C.	40
4.2.2. Rok	40
4.2.3. Načini dostave	40
4.3. Što tuženik može učiniti po primitku obrasca tužbenog zahtjeva	43
4.4. Tužbeni zahtjev ili protutužba prelazi vrijednost	44
4.5. Protutužba	44
4.6. Rokovi	45
4.7. Jezik	45

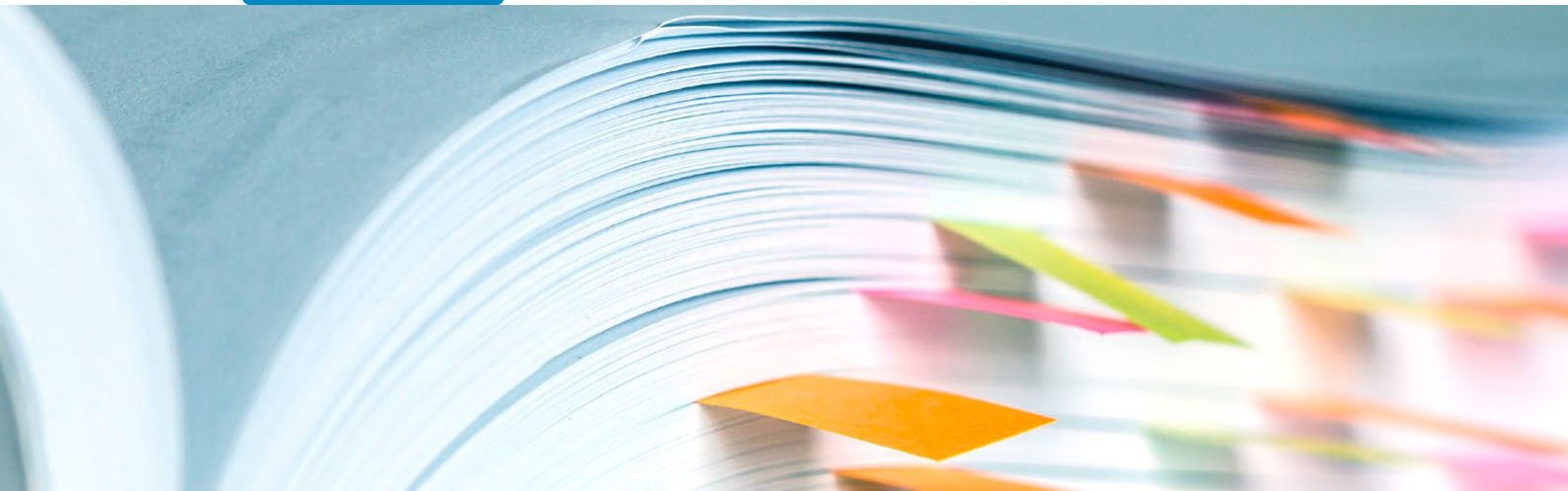
5. Utvrđivanje činjenica	46
5.1. Dužnost suda u vezi sa spornim pitanjima	47
5.1.1. Sud preuzima inicijativu utvrditi činjenice	47
5.1.2. Sud specificira načine izvođenja dokaza i prirodu dokaza	47
5.2. Dodatne informacije od tužitelja i tuženika	47
5.3. Sud odlučuje održati raspravu	48
5.3.1. Sud održava raspravu samo ako je to potrebno	48
5.3.2. Sud može odbiti održati raspravu	48
5.4. Izvođenje dokaza	48
5.5. Uporaba informacijske i komunikacijske opreme u usmenim raspravama i izvođenju dokaza	49
5.6. Uloga suda	49
5.6.1. Sud određuje postupak	49
5.6.2. Sud obavještava stranke o postupovnim pitanjima	50
5.7. Rokovi	50
6. Odluka	52
6.1. Donošenje odluke	53
6.1.1. Presuda zbog neispunjavanja obveza – općenito	53
6.1.2. Presuda zbog neispunjavanja obveza – protutužba	53
6.2. Odluka nakon dobivanja svih informacija, uključujući i nakon izvođenja dokaza	53
6.2.1. Ako se ne održava usmena rasprava	53
6.2.2. Nakon usmene rasprave	53
6.3. Oblik, sadržaj i dostava odluke	54
6.3.1. Odluka koja se u pismenom obliku dostavlja strankama	54
6.3.2. Jezik odluke za dostavu	54
6.3.3. Odluka dostavljena strankama	54
6.4. Troškovi	55
7. Preispitivanje i pravni lijek	56
7.1. Preispitivanje prema europskom postupku male vrijednosti	57
7.1.1. Razlozi za preispitivanje	57
7.1.2. Ishod preispitivanja	58
7.2. Pravni lijekovi	58
7.3. Pravno zastupanje u preispitivanju i pravnom lijeku	58

8. Priznavanje i izvršenje	60
8.1. Priznavanje i izvršenje – Opća načela	61
8.1.1. Ukidanje egzekviture	61
8.1.2. Postupak izvršenja – primjenjivo pravo	61
8.2. Zahtjevi europskog postupka male vrijednosti – postupak izvršenja	61
8.3. Upotreba potvrde o odluci	62
8.3.1. Obrazac D	62
8.3.2. Jezik potvrde	62
8.4. Odbijanje i ograničenje izvršenja	62
8.4.1. Odbijanje izvršenja u iznimnim okolnostima	62
8.4.2. Postupak ulaganja pravnog lijeka protiv izvršenja	63
8.4.3. Odgoda ili ograničenje izvršenja	63
8.5. Nastavak izvršavanja odluke donesene u postupku europskih sporova male vrijednosti	63
8.5.1. Koraci do izvršenja	63
8.5.2. Provedbena tijela i agencije	64
8.5.3. Jezična pitanja – praktični učinci izvršenja	64
8.6. Izvršenje sudskih nagodbi	64
9. Završna pitanja	66
9.1. Pravno zastupanje	67
9.1.1. Nije obavezno uputiti odvjetnika o europskim sporovima male vrijednosti.	67
9.1.2. Troškovne implikacije upućivanja odvjetnika	67
9.2. Informacije i pomoć	67
9.2.1. Informacije – općenite	67
9.2.2. Informacije i pomoć strankama	68
9.3. Preispitivanje europskog postupka za sporove male vrijednosti	69
Referentni materijali i poveznice	70

1

PRVO POGLAVLJE

Uvod



1.1. Cilj i svrha europskog postupka za sporove male vrijednosti

U kontekstu ciljeva osiguranja pristupa pravosuđu i razvoja područja slobode, sigurnosti i pravde u EU-u, ključni cilj europskog postupka za sporove male vrijednosti jest pojednostavniti i ubrzati postupak u prekograničnim sporovima male vrijednosti unutar EU-a i smanjiti njihove troškove (vidjeti članak 1. i uvodne izjave (1), (7), (8) i (36)).

Da bi se to postiglo, postupkom se naglašava potreba za relativnom jednostavnošću postupka, odnosno naglašava se da bi se postupak uvelike trebao provoditi standardnim obrascima koji su priloženi Uredbi. Nadalje, znatno je osnažena uloga suda u pogledu upravljanja razvojem slučaja i utvrđivanja problema između stranaka u vezi s tužbenim zahtjevom. Stranke mogu primijeniti postupak bez potrebe za pravnim savjetovanjem i pripadajućim troškom. Uvjet prema kojemu su države članice dužne osigurati praktičnu pomoć (članak 11.) pomaže strankama da vode postupak i bez poznavanja prava. Jedan dio portala e-Pravosuđe posvećen je europskom postupku za sporove male vrijednosti, uključujući obrasce i informacije koje u skladu s člankom 25. dostavljaju države članice. Odluka je izvršiva u drugim državama članicama bez potrebe za posrednim postupkom za priznavanje i izvršenje (poznat kao egzekvatura).

Postupak je dostupan i pojedincima ili potrošačima, za koje je osobito pogodan, i poduzećima, posebice malim i srednjim poduzećima, koja se u sklopu svojeg poslovanja suoče s prekograničnim sporovima. Cilj da postupak bude brz može se postići pridržavanjem određenih rokova utvrđenih za razne faze postupka. Važan je i cilj ograničavanja troškova te je dužnost suda da osigura da dosuđeni troškovi ne budu nerazmjerni vrijednosti tužbenog zahtjeva.

1.2. Općeniti kontekst

Jedna od najvećih stalnih briga u vezi s funkcioniranjem sustava građanskog pravosuđa, posebice u vezi s mogućnošću da obični građani brzo i bez potrebe za trošenjem velikih novčanih iznosa na pravne savjete mogu pristupiti sudovima i tražiti pravne lijekove, odnosi se na tužbene zahtjeve male vrijednosti. U tim slučajevima, posebice u onima koje pokrenu pojedinci protiv poduzeća ili drugih pojedinaca, izdvojeni vrijeme, trud i trošak često mogu biti vrlo nerazmjerni s vrijednošću tužbenog zahtjeva.

Da bi se to riješilo, većina država članica razvila je posebne postupke koji obilježavaju nastojanja za pojednostavnjivanjem, ubrzavanjem rješavanja i smanjenjem troškova takvih zahtjeva pojedinaca ili malih poduzeća⁽¹⁾. U mnogima od tih postupaka uočava se niz zajedničkih

⁽¹⁾ Za opis nekih uobičajenih značajki nacionalnih sporova male vrijednosti može se uputiti na Zelenu knjigu – COM(2002) 746 final; vidjeti odjeljak 1.4.1. i fusnotu 8. u nastavku.

obilježja poput ograničavanja dosuđenih troškova, izostanka odvjetnika, pojednostavnjivanja dokazivanja i općenito stavljanja veće odgovornosti na sudove u pogledu rješavanja slučajeva i njihova brza rješavanja odlukom suda ili dogovorom stranaka.

Pitanja koja su dovela do takvih inicijativa u nacionalnim pravnim sustavima još su prisutnija kada se tužbeni zahtjevi male vrijednosti pokreću i preko granica država članica EU-a uzmu li se u obzir dodatni problemi svojstveni takvim situacijama poput nepoznavanja postupaka u drugim državama članicama i potreba za radom na drugim jezicima. To je rezultiralo nastankom europskog postupka za sporove male vrijednosti (odjeljak 1.3.) kao i uspostavljanjem mehanizama alternativnog rješavanja sporova (ADR) i internetskog rješavanja sporova (ODR) na razini EU-a, uključujući platformu za internetsko rješavanje sporova (ODR) (odjeljak 1.5.3.).



1.3. Povijesni i politički kontekst prijedloga

1.3.1. Konferencija u Down Hallu⁽²⁾

Uzmu li se u obzir poteškoće navedene u prethodnom poglavlju, bilo je sasvim logično da treba pokrenuti inicijativu kojom bi se istražila mogućnost uspostavljanja posebnog postupka na europskoj razini za rješavanje potrošačkih sporova i sporova male vrijednosti. O mogućnosti uspostave europskog postupka za rješavanje potrošačkih i drugih sporova male vrijednosti raspravljalo se na konferenciji održanoj u Engleskoj tijekom predsjedavanja Ujedinjene Kraljevine u prvoj polovici 1998. godine.

Konferenciji je prisustvovao velik broj stručnjaka iz raznih država članica EU-a kao i predstavnici europskih institucija, a slušali su prezentacije o različitim vrstama postupka u Europi i izvan nje⁽³⁾. Kao rezultat konferencije usuglašen je konsenzus o tome da bi razvoj posebnog europskog postupka za potrošačke i druge sporove male vrijednosti mogao biti koristan za rješavanje sporova unutar

Europske komisije, posebice uzimajući u obzir povećanu mobilnost pojedinaca i trgovine među granicama te očigledne poteškoće s kojima se pojedinci i mala poduzeća susreću pri traženju pravnih lijekova u pogledu takvih sporova.

⁽²⁾ Konferencija se održala 22. i 23. lipnja 1998. u hotelu Down Hall, u Hatfield Heathu, Hertfordshire. Upućivanje na tu konferenciju i proizišlo izvješće mogu se naći na str. 59./60. te u fusnoti 185. Zelene knjige.

⁽³⁾ Primjerice, delegate su zanimali sporovi male vrijednosti koji se u Singapuru provode internetski te način na koji se u Lisabonu rješavaju potrošački sporovi male vrijednosti kao i kako su u Lisabonu riješeni prekogranični sporovi između Portugala i Španjolske.

1.3.2. Politički kontekst

Nakon što je sklopljen Ugovor iz Amsterdama, dane su brojne političke izjave, a najznačajnije među njima mogu se pronaći u zaključcima sastanka na vrhu održanog u gradu Tampere koji je bio i prva prilika kojom su se sastali predsjednici vlada u Europskom vijeću kako bi razgovarali o pravosudnim pitanjima⁽⁴⁾. Uslijedio je program mjera osmišljen kako bi se proveli zaključci iz Tampere⁽⁵⁾ koji su nakon toga ponovljeni u Haškom programu⁽⁶⁾.

1.4. Razvoj europskog postupka za sporove male vrijednosti

1.4.1. Prvi koraci prema prijedlogu

Europska komisija pokrenula je 2000. izdavanje upitnika kako bi utvrdila trenutnu dostupnost sporova male vrijednosti u državama članicama EZ-a⁽⁷⁾. Uslijedila je Zelena knjiga izdana u svjetlu promjena Ugovora o EZ koje su bile rezultat Ugovora iz Amsterdama i zaključaka iz Tampere, a koja sadržava različite prijedloge za djelovanje kako bi se ispunila već dana politička obećanja, osobito potreba za jednostavnijim postupkom za sporove male vrijednosti kako bi se olakšao pristup pravosuđu. Obuhvaćala je i teme povezane s europskim platnim nalogom za nepobijene tražbine⁽⁸⁾.

⁽⁴⁾ Vidjeti uvodnu izjavu (4); stavke 30. i 34. Zaključaka koji se mogu pročitati na adresi http://www.europarl.europa.eu/summits/tam_en.htm, u kojima se i sljedećim pojmovima govori o sporovima male vrijednosti – stavak 30.: „Europsko vijeće poziva Vijeće da na temelju prijedloga Komisije, uspostavi minimalne standarde koji osiguravaju... zajednička postupovna pravila za pojednostavljene i brži prekogranični postupak kod potrošačkih i gospodarskih sporova male vrijednosti...” te u stavku 34.: „U građanskim stvarima Europsko vijeće poziva Komisiju da uspostavi prijedlog za daljnje smanjenje međumjera koje su i dalje potrebne kako bi se omogućilo priznanje i izvršenje odluke u traženoj državi. Kao prvi korak, također treba ukinuti međupostupke za naslove u pogledu potrošačkih i gospodarskih sporova male vrijednosti...”

⁽⁵⁾ Vidjeti članak 1.B.4. programa koji je objavljen u Službenom listu 15. siječnja 2001., C 12/1 na str. 4.; vidjeti i uvodnu izjavu (5).

⁽⁶⁾ Vidjeti stavak 3.4.2. programa koji je objavljen u Službenom listu 3. ožujka 2005., C 53/1 na str. 53.

⁽⁷⁾ Vidjeti Izvješće Evelynne Serverin „Des Procedures de Traitement judiciaire des demandes de faible importance etc” koje je objavio Cachan, 2001., kako je navedeno u 2. fusnoti na 8. stranici Zelene knjige.

⁽⁸⁾ Zelena knjiga COM(2002) 746 final, objavljena 20. prosinca 2002.; na Zelenu knjigu upućuje se u uvodnoj izjavi (6).

Komisija je prijedlog Uredbe iznijela u ožujku 2005.⁽⁹⁾, nakon što je prethodno iznijela prijedlog o postupku za europski platni nalog⁽¹⁰⁾. Uredba o europskim sporovima male vrijednosti postala je primjenjiva 1. siječnja 2009.

1.4.2. Pregovori i šest načela

Budući da je postojao opći politički dogovor o potrebi uvođenja europskog postupka za sporove male vrijednosti za rješavanje prekograničnih slučajeva kao alternative nacionalnim postupcima, u pregovorima se moglo usredotočiti na sadržaj postupka. Jedna od većih prepreka odnosila se na vrijednost financijskog ograničenja, odnosno na odgovor na pitanje: „Što je spor male vrijednosti?”. Neke države članice tražile su relativno nisku vrijednost, dok su druge željele vrijednost koja će omogućiti da se riješi većina tužbenih zahtjeva potrošača. U konačnici je kompromis o tom pitanju postignut tijekom rasprava u Europskom parlamentu i Vijeću.

Ključan trenutak u raspravama u Vijeću bio je kada su ministri pravosuđa usvojili niz načela koja su postala osnova pregovora, ali i samog postupka. Ta načela mogu se pročitati u dokumentu

Predsjedništva koji je ministrima predan u studenome 2005.⁽¹¹⁾, a glase kako slijedi:

- Europski postupak za sporove male vrijednosti prije svega treba biti pisani postupak – vidjeti članak 5. stavak 1. i uvodnu izjavu (14);
- usmena rasprava treba se održati ako je sud smatra potrebnom;
- da bi se osigurao brži i učinkovit postupak, treba utvrditi rokove za određene faze;
- trebala bi se poticati uporaba modernih komunikacijskih tehnologija radi olakšavanja usmene rasprave i izvođenja dokaza – vidjeti članak 8. i članak 9. stavak 1.;
- pravno zastupanje ne bi trebalo biti obavezno – vidjeti članak 10.;
- sud bi trebao osigurati da su troškovi stranke koja nije uspjela u postupku razmjerni vrijednosti tužbenog zahtjeva – vidjeti članak 16.

Kao što se može vidjeti u tekstu Uredbe, načela na koja se upućuje u prethodnom stavku zaista su usvojena i čine važan temelj postupka.

⁽⁹⁾ COM(2005) 87 final objavljeno 15. ožujka 2005.

⁽¹⁰⁾ COM(2004) 173 final objavljeno 25. svibnja 2004.

⁽¹¹⁾ Bilješka Predsjedništva Vijeću br. 15054/05 od 29. studenoga 2005.; JUSTCIV 221/CODEC 1107.

1.4.3. Izmijenjena Uredba o europskim sporovima male vrijednosti – pregled

Europski postupak za sporove male vrijednosti evaluiran je 2013.⁽¹²⁾, a iste je godine Europska komisija objavila izvješće⁽¹³⁾ i usvojila prijedlog⁽¹⁴⁾ o izmjeni Uredbe. Glavni zaključci bili su da je postupak olakšao prekogranični postupak kod sporova male vrijednosti u EU-u te da je smanjio troškove i trajanje postupka. No postupak se nedovoljno upotrebljavao zbog ograničenog područja primjene i nepoznavanja postupka u pravnoj praksi nekih država članica. Usto je prijavljeno nekoliko manjih nedostataka u pravilima.

Godine 2015. usvojena je Uredba br. 2015/2421 kojom je izmijenjena Uredba o europskim sporovima male vrijednosti. Izmijenjena verzija Uredbe o europskim sporovima male vrijednosti stupila je na snagu 14. srpnja 2017. Najznačajnija je izmjena u podizanju novčane granice postupka s 2 000 EUR na 5 000 EUR (članak 2.). Većina izmjena usmjerena je na veću uporabu tehnologije za komunikaciju na daljinu, uključujući održavanje usmene rasprave (članak 8.) i izvođenje

dokaza (članak 9.) te na omogućivanje e-dostave pismena (članak 13.) i daljinskog plaćanja sudskih pristojbi (članak 15.a).

Ostale izmjene uključuju naglašavanje nadređenosti pisanog postupka (članak 5.), snažniju praktičnu pomoć strankama (članak 11.) i objašnjenje pravila o minimalnim standardima za preispitivanje odluke. Unesene su nove odredbe u pogledu zahtjeva da sudske pristojbe trebaju biti razmjerne (članak 15.a), jezika potvrde o izvršenju (članak 21.a) i izvršenja sudskih nagodbi (članak 23.a).

Dodatno, Uredbom br. 2015/2421 izmijenjena je jedna odredba postupka za platni nalog⁽¹⁵⁾. Člankom 17. te Uredbe sada se predviđa prelazak na europski postupak za sporove male vrijednosti u slučajevima ulaganja prigovora na europski platni nalog, a kada se može primijeniti europski postupak za sporove male vrijednosti.

⁽¹²⁾ Procjena socio-ekonomskih učinaka političkih opcija na budućnost Uredbe o europskim sporovima male vrijednosti, završno izvješće, RDT-L05-2010, Deloitte, Bruxelles, 19. 7. 2013.

⁽¹³⁾ COM(2013) 795 final.

⁽¹⁴⁾ COM(2013) 794 final.

⁽¹⁵⁾ Uredba br. 1896/2006.

1.5. Razvoj građanskog pravosuđa EU-a i veza s drugim instrumentima

1.5.1. Razvoj novih instrumenata i ukidanje egzekviture

Od donošenja Uredbe o europskom postupku za sporove male vrijednosti razvijeni su brojni novi instrumenti, a postojeći su izmijenjeni. Novost Uredbe o europskom postupku za sporove male vrijednosti i postupka europskog platnog naloga bilo je ukidanje egzekviture, postupka kojim se omogućuje da se presuda iz jedne države članice prizna radi izvršenja u drugoj. U međuvremenu ključnim instrumentom u području prekograničnih sporova – Uredbom Bruxelles I. (preinaka)⁽¹⁶⁾ – također se ukida egzekvatura, ali to nema značajke kojima se olakšava rješavanje malih sporova. Dodatno, u Uredbi Bruxelles I. (preinaka) razlozi na koje se moguće pozvati pri odbijanju izvršenja u državi članici izvršenja primjenom nacionalnog postupka sveobuhvatniji su od onih u Uredbi o europskom postupku za sporove male vrijednosti, odnosno u Uredbi o europskom platnom nalogu, što može ubrzati izvršenje. U 7. poglavlju ovog vodiča govori se o pravnim lijekovima i preispitivanju odluke.

1.5.2. Interakcija s ostalim instrumentima – europski platni nalog i Uredba Bruxelles I. (preinačena)

Dvije uredbe koje su najbližije povezane s Uredbom o europskom postupku za sporove male vrijednosti jesu Uredba o postupku za europski platni nalog (EOP) i Uredba Bruxelles I. (preinaka), na koje se upućuje u odjeljku 1.5.1. ovog vodiča. O europskom postupku za sporove male vrijednosti i europskom platnom nalogu pregovarano je u istom razdoblju i to su bila dva prva istinski ujednačena europska građanska postupka. Dok se Uredba o europskom postupku za sporove male vrijednosti primjenjuje i na pobijene i na nepobijene tužbene zahtjeve u prekograničnim slučajevima najveće vrijednosti od 5 000 EUR, europski platni nalog primjenjuje se samo na nesporne tužbene zahtjeve, ali njegova primjena nije ograničena na najveći iznos. Kao što je opisano u odjeljku 1.4.3. ovog vodiča, odnos između ovih dvaju instrumenata utvrđen je u članku 17. Uredbe o europskom platnom nalogu, koji upućuje na europski postupak za sporove male vrijednosti u slučaju kada je platni nalog osporen, te pod uvjetom da zahtjev spada pod područje primjene Uredbe o europskom postupku za sporove male vrijednosti. Dodatno, posebna pravila o dostavi pismenâ propisana Uredbom o europskom platnom nalogu primjenjuju se kao zadana pravila (članak 13. stavak 4. Uredbe o europskom postupku za sporove male vrijednosti). Više pojedinosti pročitajte u odjeljku 2.4.3. ovog Vodiča.

⁽¹⁶⁾ Uredba br. 1215/2012.

Uredba Bruxelles I. (preinaka) važna je u pogledu utvrđivanja koji je sud nadležan za spor u europskom postupku za sporove male vrijednosti u smislu članka 4. Uredbe o europskom postupku za sporove male vrijednosti. U tom smislu, obrazac tužbenog zahtjeva A upućuje na pravila o nadležnosti ove Uredbe. Članak 3. Uredbe o europskom postupku za sporove male vrijednosti – definiranje prekograničnih slučajeva, dodatno upućuje na ovu Uredbu radi utvrđivanja domicila stranaka. Dodatno, određene pojmove koji se upotrebljavaju u Uredbi o europskom postupku za sporove male vrijednosti treba tumačiti onima iz Uredbe Bruxelles I. (preinaka), osobito pojam „građanske i trgovačke stvari” u smislu članka 2. stavka 1. Dodatno pogledajte odjeljak 2.4.1. ovog Vodiča.

Ostali instrumenti važni za primjenu Uredbe o europskim sporovima male vrijednosti jesu Uredba o dostavi pismena (Uredba o dostavi)⁽¹⁷⁾ i Uredba o izvođenju dokaza (Uredba o dokazima)⁽¹⁸⁾, koje se primjenjuju kao zadana pravila u mjeri u kojoj Uredba o europskim sporovima male vrijednosti ne uključuje posebna pravila o prekograničnoj dostavi pismena ili izvođenju dokaza. Također pogledajte odjeljak 2.4.2. ovog Vodiča.

1.5.3. Europski instrumenti alternativnog rješavanja sporova (ADR) i internetskog rješavanja sporova (ODR)

Europski postupak za sporove male vrijednosti treba razmotriti i u kontekstu cilja građanskog pravosuđa EU-a o rješavanju sporova na najbolji mogući način. U državama članicama sve su važnije sheme izvansudskog rješavanja sporova (ADR) u potrošačkom području i kod manjih poslovnih sporova za koje je prikladan europski postupak za sporove male vrijednosti. Da bi se olakšalo izvansudsko rješavanje sporova, u Direktivi o mirenju iz 2008.⁽¹⁹⁾ navode se minimalna pravila za mirenje u prekograničnim sporovima. Godine 2013. donesene su Direktiva o alternativnom rješavanju potrošačkih sporova (ARS uredba)⁽²⁰⁾ i Uredba o online rješavanju potrošačkih sporova (ORS uredba)⁽²¹⁾. Direktiva o alternativnom rješavanju potrošačkih sporova primjenjuje se i na domaće i na prekogranične slučajeve te uključuje pravila o subjektima za ARS i postupcima ARS-a, o informacijama koje pružaju potrošači i trgovci te o suradnji između subjekata za ARS i određenih nacionalnih tijela. Uredbom o online rješavanju potrošačkih sporova (ORS) osnovana je platforma za online rješavanje potrošačkih sporova (platforma za ORS) putem koje se mogu podnositi pritužbe koje će rješavati odgovarajuće kvalificirani nacionalni subjekti za ARS⁽²²⁾.

⁽¹⁷⁾ Uredba br. 1393/2007.

⁽¹⁸⁾ Uredba br. 1206/2001.

⁽¹⁹⁾ Direktiva 2008/52/EZ.

⁽²⁰⁾ Direktiva 2013/11/EU.

⁽²¹⁾ Uredba (EU) br. 524/2013.

⁽²²⁾ Vidjeti <http://www.odreurope.com/eu-odr-platform>



2

DRUGO POGLAVLJE

Uredba o europskom postupku za sporove male vrijednosti: Područje primjene



Područje primjene Uredbe utvrđeno je u člancima 2. i 3. Uredbe o europskom postupku za sporove male vrijednosti. Najvažniji su financijska vrijednost, predmet i prekogranična priroda. U slučaju kada je tužbeni zahtjev izvan područja primjene ove Uredbe, sud o tome obavješćuje tužitelja. Ako tužitelj ne povuče tužbeni zahtjev, postupak se nastavlja u skladu s nacionalnim postupovnim pravom države članice u kojoj se postupak vodi (članak 4. stavak 3.).

2.1. Materijalno područje primjene Uredbe

Uredbom se utvrđuju dva elementa materijalnog područja primjene europskog postupka za sporove male vrijednosti, odnosno financijska vrijednost tužbenih zahtjeva koji se mogu podnijeti u sklopu postupka, i predmet samih zahtjeva. Općenito, tužbeni zahtjevi čiji predmet se općenito može opisati kao „građanske i trgovačke” stvari u okviru su područja primjene, ali to podliježe brojnim ograničenjima i isključenjima. Sam izraz „građanski i trgovački” opsežno tumači Sud Europske unije.

2.1.1. Financijska vrijednost europskog spora male vrijednosti

Od izmjena i dopuna donesenih Uredbom br. 2015/2421 (vidjeti odjeljak 1.4.3. ovog Vodiča), Uredba o europskom postupku za sporove male vrijednosti primjenjuje se na tužbene zahtjeve čija vrijednost ne

prelazi 5 000 EUR. Iako se raspon vrijednosti razlikuje među državama članicama, slične gornje granice primjenjuju se i u nacionalnim sporovima male vrijednosti. Ova vrijednost također se primjenjuje na protutužbu te, ako protutužba prelazi vrijednost, i tužba i protutužba rješavaju se u skladu s nacionalnim postupovnim pravom (članak 5. stavak 7.).

U članku 2. stavku 1. navodi se način na koji se utvrđuje vrijednost zahtjeva. Prije svega, vrijednost zahtjeva određuje se na dan kada tužbeni zahtjev zaprimi sud nadležan za izvođenje zahtjeva. Drugo, pri izračunu vrijednosti isključuju se sve kamate koje se obračunavaju na glavnu tražbinu te svi troškovi i naknade koje se mogu dodati zahtjevu. To isključivanje ne isključuje zasebni zahtjev, primjerice zahtjev koji se odnosi samo na plaćanje kamata na već otplaćen dug⁽²³⁾.

2.1.2. Predmet – tužbe zbog novčanih i nenovčanih potraživanja

Za razliku od postupka za europski platni nalog koji je ograničen na tužbe zbog novčanih potraživanja, tužbe zbog nenovčanih potraživanja mogu biti predmetom zahtjeva u sklopu europskog postupka za sporove male vrijednosti, što se omogućuje u 7. dijelu obrasca tužbenog zahtjeva; o njegovu popunjavanju pročitajte u odjeljku 3.2. ovog Vodiča. U tužbenom zahtjevu zbog nenovčanih potraživanja tužitelj, primjerice, može tražiti nalog za sprječavanje pravno nezakonitog djela, primjerice

⁽²³⁾ U odjeljku 4.5. u nastavku pročitajte implikacije vrijednosti protutužbe pri određivanju je li zahtjev unutar područja primjene.

neovlaštenog pristupa ili oštećenja imovine, ili može tražiti osiguranje izvršenja obveze kao što je isporuka robe ili drugo izvršenje ugovora. Ako je riječ o tužbenom zahtjevu zbog nenovćanih potraživanja, mora joj se odrediti vrijednost unutar financijske vrijednosti europskog postupka za sporove male vrijednosti.

2.1.3. Predmet – isključeni predmeti

2.1.3.1. Općenita isključivanja

Uredbom se određene stvari posebno isključuju iz materijalnog područja primjene europskog postupka za sporove male vrijednosti koje bi se inače smatrale uključenima u sklopu „građanskih i trgovačkih stvari”. Specifično su navedeni kao porezne, carinske i upravne stvari kao i odgovornost države za radnje ili propuste u izvršavanju javnih ovlasti, što je poznato i pod pojmom *acta jure imperii*. Ako se tužbeni zahtjev bavi takvim isključenim stvarima, sud koji ga zaprima općenito će ga morati odbiti po službenoj dužnosti jer nije u okviru područja primjene europskog postupka za sporove male vrijednosti.

2.1.3.2. Predmeti koji su specifično isključeni člankom 2. stavkom 2.

Dodatno, u Uredbi se specificira da se ne primjenjuje na određene dodatne stvari za koje bi se smatralo da su obuhvaćene pojmom „građanskih i trgovačkih stvari”. Ta isključenja, koja su mnogo opsežnija

od isključenja navedenih u Uredbi o europskom platnom nalogu s kojima se i ne podudaraju u potpunosti, detaljno su navedena u članku 2. stavku 2. te su istaknuta u priloženom okviru.

- (a) status ili pravna sposobnost fizičkih osoba;
- (b) imovinska prava koja proizlaze iz bračnog odnosa ili iz odnosa za koji se prema pravu koje se primjenjuje na takav odnos smatra da je odnos koji ima učinke usporedive s učincima braka;
- (c) obveze uzdržavanja koje proizlaze iz obiteljskog odnosa, roditeljstva, braka ili tazbinskog srodstva;
- (d) oporuke i nasljeđivanje, uključujući obveze uzdržavanja koje nastaju na temelju smrti;
- (e) stečaj, postupci povezani s likvidacijom nesolventnih društava ili drugih pravnih osoba, sudske nagodbe, nagodbe i slični postupci;
- (f) socijalna sigurnost;
- (g) arbitraža;
- (h) radno pravo;
- (i) najam ili zakup nepokretne imovine, uz iznimku tužbi zbog novćanih potraživanja ili
- (j) povrede privatnosti i prava osobnosti, uključujući klevetu.].

2.1.4. Predmet – Uključene teme

2.1.4.1. Građanske i trgovačke stvari – općenito

Predmet koji spada u materijalno područje primjene europskog postupka za sporove male vrijednosti prvenstveno se odnosi na stvari koje se smatraju građanskim i trgovačkim stvarima. Kao što je utvrđeno u članku 2. stavku 1., u svrhe Uredbe značenje ovog izraza ne ovisi o tome koji je sud uključen u razmatranje zahtjeva ili o nacionalnom pravu bilo koje države članice. Također se treba tumačiti kao da je u skladu s neovisnim tumačenjem riječi upotrijebljenih u drugim instrumentima EU-a, uključujući Uredbu Bruxelles I. (preinaka) i Uredbu o europskom platnom nalogu.

2.1.4.2. Značenje građanskih i trgovačkih stvari

Izraz nije definiran u Uredbi, ali se općenito podrazumijeva da postoji razlika između građanskih stvari s jedne strane i stvari javnog prava s druge strane te je Sud izdao brojne presude u kojima se određuje opseg i učinak tog razlikovanja u kontekstu različitih instrumenata. Unatoč razlikovanju, Sud smatra da postoje određene stvari javnog prava za koje bi se u svakom slučaju smatralo da pripadaju značenju građanskih i trgovačkih stvari. To u određenoj mjeri ovisi o odlukama Suda u tumačenju drugih instrumenata, posebice Uredbe Bruxelles I. (preinaka) i njezinih prethodnica. Pojediniosti o tim odlukama navedene su u odjeljku 2.1.5. u nastavku.

2.1.5. Građanske i trgovačke stvari – tumačenje Suda

2.1.5.1. Neovisno značenje

U brojnim predmetima Sud je smatrao da se pojam „građanske i trgovačke stvari”, kako bi se osiguralo da se prava i obveze koje proizlaze iz mjerodavnih instrumenata primjenjuju na jednak i jedinstven način, ne može tumačiti u vezi sa samo jednim pravnim sustavom, već da mu se mora dati autonomno značenje koje proizlazi iz ciljeva i sheme predmetnog zakonodavstva EU-a i općih načela koja proizlaze iz korpusa nacionalnih pravnih sustava u cjelini. Sud općenito smatra da su za odlučivanje o tome je li priroda spora građanska ili trgovačka važna dva elementa:

- predmet spora te temelj i priroda djelovanja;
- i uključene stranke i priroda njihova odnosa.

Stajalište Suda o tom pitanju pročitajte u predmetu *Apostolides v Orams*⁽²⁴⁾ u kojemu je sud sažeo svoje stajalište u vezi s Uredbom Bruxelles I. (koja prethodi Uredbi Bruxelles I. (preinaka)) kako slijedi:

„... treba zapamtiti da se, kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri osiguralo da su prava i obveze koje proizlaze iz Uredbe br. 44/2001 za države članice i osobe na koje se odnosi jednaki i jedinstveni, „građanske i trgovačke stvari” ne trebaju tumačiti samo kao upućivanje na interno pravo jedne ili druge države u pitanju. Taj se koncept mora smatrati neovisnim konceptom koji se tumači upućivanjem ponajprije na ciljeve i shemu Uredbe te potom na opća načela koja proizlaze iz korpusa nacionalnih pravnih sustava. Neovisno tumačenje koncepta „građanske i trgovačke stvari” rezultira isključivanjem određenih sudskih odluka iz područja primjene Uredbe br. 44/2001 ili zbog pravnih odnosa među strankama u postupku ili zbog predmeta postupka...”

2.1.5.2. Postupci koji uključuju javno tijelo

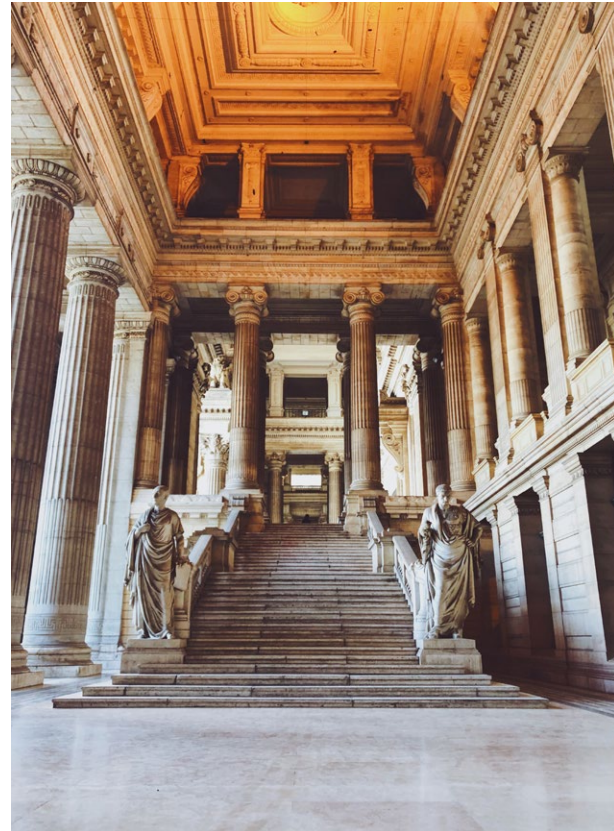
Kada je riječ o postupcima koji uključuju javno tijelo, Sud je specificirao da stvar nije „građanska ili trgovačka” kada se odnosi na spor između javnog tijela i fizičke osobe kada prva stranka obavlja javnu ovlast. Stoga Sud razlikuje takve postupke, koji se nazivaju *acta iure imperii*, koji ni u kojem slučaju nisu obuhvaćeni pojmom „građanskih ili trgovačkih stvari” u svrhe europskog postupka

⁽²⁴⁾ (C-420/07[2009] ECR I-3571), posebice u stavcima 41. i 42., u kojima se, među ostalim, upućuje na predmet LTU Lufttransportunternehmen GmbH & Co KG v Eurocontrol, (C-29/76 [1976] ECR 1541) te na noviji predmet Lechoritou v Dimisiotis Omospondikis Dimokratias tis Germanias, (C-292/05 [2007] ECR I-1519).

za sporove male vrijednosti, od postupaka *acta iure gestionis*, općenitih postupaka trgovačke prirode koje provodi država, a koji su obuhvaćeni tim pojmom. Sud je tu točku komentirao i u predmetu *Apostolides*⁽²⁵⁾ kako slijedi:

„... Sud smatra da, iako pojam može obuhvaćati određene postupke između javnog tijela i osobe za koje je nadležno privatno pravo, to nije tako kada javno tijelo izvršava svoje javne ovlasti... Izvršavanje javnih ovlasti od strane jedne od stranaka u predmetu, s obzirom na to da ona izvršava ovlasti koje ne spadaju u područje primjene uobičajenih pravnih pravila primjenjivih na odnose između privatnih pojedinaca, isključuje takav predmet iz građanskih i trgovačkih stvari...”

(²⁵) Cit. ispod fusnote 17.



2.1.5.3. Predmeti Suda u kojima se odražava razlika

U praksi nije uvijek jednostavno razlikovati predmete koji ne spadaju pod pojam „građansko i trgovačko” i one koji spadaju. Sud je to razmatrao u brojnim određenim predmetima, a neki od primjera navedeni su u okviru u nastavku na ovoj i sljedećoj stranici.

Tužbe za koje je Sud presudio da su „građanske i trgovačke”:

U predmetu *Sonntag v Waidmann* (Predmet C-172/91, ECR 1993, I-1963), tužbeni zahtjev za odštetom zbog ozljede pojedinca koja je rezultat kaznenog djela u svojoj je prirodi građanski. No takav postupak nije obuhvaćen pojmom „građanskih ili trgovačkih stvari” kada se činitelj štete mora smatrati javnim tijelom koje je izvršavalo javne ovlasti (u tom predmetu za nastavnika koji je nadzirao djecu nije se smatralo da „izvršava javne ovlasti”).

U predmetu *Verein für Konsumenteninformation v Karl Heinz Henkel*, (Predmet C-167/00, ECR 2002, I-8111), zahtjev koji je kao preventivnu mjeru uložila organizacija za zaštitu potrošača kako bi spriječila trgovca od upotrebe nepoštenih ugovornih uvjeta u ugovorima s privatnim pojedincima.

U predmetu *Gemeente Steenbergen v Baten* (Predmet C-271/00, ECR 2002, I-10489) potraživanje prava na obeštećenje, pri čemu javno tijelo od osobe za koju je nadležno privatno pravo traži nadoknadu

iznosa plaćenih u obliku socijalne pomoći razvedenom supružniku i djetetu te osobe, pod uvjetom da su za osnovu i detaljna pravila koja se odnose na pokretanje tog potraživanja nadležna pravila uobičajenog prava u pogledu obveza uzdržavanja. No ako se potraživanje u sklopu prava na obeštećenje temelji na odredbama prema kojima se zakonodavstvom javnom tijelu dodjeljuju njegova vlastita prava, ne može se smatrati da je zahtjev uključen u „građanske stvari”.

U predmetu *Préservatrice foncière TIARD v Netherlands* (Predmet C-266/01, ECR 2003, I-4867), zahtjev kojim država nad osobom za koju je mjerodavno privatno pravo želi provesti privatnopravni govor o jamstvu sklopljen kako bi se trećoj osobi omogućilo da dostavi jamstvo koje država traži i definira u mjeri u kojoj prema jamstvenom ugovoru pravni odnos između vjerovnika i jamca ne podrazumijeva da država provodi ovlasti veće od postojećih prema pravilima primjenjivima na odnose između privatnih pojedinaca.

U predmetu *Frahuil SA v Assitalia*, (Predmet C-265/02, ECR 2004, I-1543) tužbeni zahtjev podnesen na temelju zakonske subrogacije protiv uvoznika koji je dugovao carinu od strane jamca koji je platio tu carinu carinskom tijelu izvršavajući ugovor o jamstvu prema kojemu se obvezao carinskom tijelu jamčiti za plaćanje pristojbi u pitanju prosljeđivanjem agenta, kojemu je glavni dužnik izvorno naložio plaćanje duga mora se smatrati zahtjevom koji spada u koncept „građanske i trgovačke stvari”.

U predmetu *Apostolides* (vidjeti prethodno) tužbeni zahtjev za priznavanje i izvršenje platnog naloga za plaćanje štete za nezakonito otuđenje zemlje, dostavu do te zemlje, njezinu obnovu u izvorno stanje i prestanak sa svim ostalim nezakonitim intervencijama pri čemu se radnje u glavnom postupku odvijaju između pojedinaca te se ne podiže zbog ponašanja ili postupaka koji uključuju izvršenje javnih ovlasti jednom od stranaka u predmetu, već protiv djelovanja pojedinaca.

U predmetu *Realchemie Nederland BV v Bayer CropScience AG*, (Predmet 406/09, ECLI:EU:C:2011:668), tužbeni zahtjev za prepoznavanje i izvršenje naloga za naplatu kazne kako bi se osigurala usklađenost s odlukom donesenom u građanskoj i trgovačkoj stvari, odnosno povreda prava na intelektualno vlasništvo koje društvo s ograničenom odgovornošću smatra da je stvar privatnog prava.

U predmetu *Pula Parking d.o.o. v Sven Klaus Tederahn* (C-551/159, ECLI:EU:C:2017:193) postupak izvršenja pokrenulo je društvo u vlasništvu javne vlasti protiv fizičke osobe s prebivalištem u drugoj državi članici u svrhu naplate nepodmirenog dugovanja za parkiranje u javnoj garaži, a to je tijelo tom društvu delegiralo izvršenje postupka za djelo koje nikako nije kazneno, već samo čini naknadu za pružene usluge, što se treba smatrati građanskom i trgovačkom stvari.

Tužbe za koje je Sud presudio da nisu „građanske i trgovačke“:

U predmetu *LTU Lufttransportunternehmen GmbH & Co KG v Eurocontrol*, vidjeti prethodno, tužbeni zahtjev tijela sastavljen prema međunarodnom ugovoru kako bi se od privatne stranke naplatili troškovi za upotrebu opreme i usluga kad je takva upotreba bila obvezna i troškovi su jednostrano fiksno utvrđeni.

U predmetu *Netherlands v Rüffer* (C-814/79, ECR 1980, 3807), tužbeni zahtjev javnog tijela odgovornog za upravljanje javnim plovnim putovima koje, provodeći svoje javne ovlasti, tuži vlasnika broda radi nadoknade troškova nastalih tijekom uklanjanja olupina od sudara na tim plovnim putovima.

U predmetu *Lechoritou v Dimosiotis Omospondikis Dimokratias tis Germanias*⁽²⁶⁾, vidjeti prethodno, tužbeni zahtjev predstavnika žrtvi i osoba koje su preživjele ratni masakr koji su počinile vojne snage te koje traže naknadu od predmetne države.

⁽²⁶⁾ Citirano u prethodnoj fusnoti 17.

2.2. Geografsko područje primjene Uredbe

2.2.1. Općenito geografsko područje primjene

Uredba o europskom postupku za sporove male vrijednosti primjenjuje se u svim državama članicama osim u Danskoj (uvodna izjava 38.).

2.2.2. Prekogranični slučajevi

Europski postupak za sporove male vrijednosti primjenjuje se na slučajeve definirane kao „prekogranični“, odnosno na slučajeve u kojima najmanje jedna od stranaka ima domicil ili uobičajeno boravište u državi članici koja nije država članica u kojoj se nalazi sud; za definiciju vidjeti članak 3. stavak 1. U uvodnoj izjavi (5) izmjenjujuće Uredbe br. 2015/2421 specificira se da prekogranični slučaj postoji ako najmanje jedna od stranaka ima domicil ili uobičajeno boravište u državi članici *obvezanoj ovom Uredbom* koja nije država članica u kojoj se nalazi sud pred kojim je postupak pokrenut. Dodatak „obvezanoj ovom Uredbom“ implicira da takva situacija ne postoji kada stranka koja nema boravište ili domicil u državi članici u kojoj se nalazi sud ima uobičajeno boravište ili domicil u Danskoj.

U članku 3. stavku 3. utvrđuje se da je mjerodavan trenutak za utvrđivanje radi li se o prekograničnom slučaju datum primitka obrasca tužbenog zahtjeva od strane nadležnog suda. Treba imati na umu da činjenična osnova tog uvjeta treba biti navedena u 5. dijelu obrasca tužbenog zahtjeva.

2.2.2.1. Tužitelji izvan EU-a

Uzme li se u obzir definicija „prekograničnog“ te imajući u vidu učinak odredbi o nadležnosti u Uredbi Bruxelles I. (preinaka), u određenim okolnostima tužitelj koji ima domicil ili uobičajeno boravište u državi koja nije članica EU-a može primijeniti europski spor male vrijednosti protiv tuženika koji ima domicil ili uobičajeno boravište unutar EU-a. To bi bio slučaj kada tuženik ima domicil ili uobičajeno boravište unutar EU-a u državi članici osim one u kojoj se nalazi nadležni sud jer u tom slučaju ta stranka nije u istoj državi kao i sud jer se time ispunjavaju uvjeti iz članka 3. stavka 1.

2.2.2.2. Tuženici izvan EU-a

Također, tužitelji koji imaju domicil ili uobičajeno boravište u državi članici osim one u kojoj se nalazi nadležni sud mogu podnositi tužbeni zahtjev prema europskom sporu male vrijednosti protiv tuženika koji imaju domicil ili uobičajeno boravište izvan EU-a. Osnova na temelju koje će sud u EU-u moći preuzeti nadležnost u ovu svrhu bit će utvrđena u relevantnom instrumentu EU-a, odnosno u Uredbi Bruxelles I. (preinaka).

2.3. Vremenska primjenjivost

Uredba o europskom postupku za sporove male vrijednosti primjenjuje se u svim državama članicama, osim u Danskoj, od 1. siječnja 2009.

Međutim, tužbeni zahtjev može se pokrenuti u skladu s postupkom čak i ako prethodi tom datumu pod uvjetom da obveza na kojoj se zahtjev temelji nije propisana ili prema relevantnom mjerodavnom pravu nije proteklo nijedno razdoblje ograničenja primjenjivo u pogledu zahtjeva. Izmjene i dopune utvrđene Uredbom br. 2015/2421 primjenjuju se od 14. srpnja 2017.

2.4. Primjenjivost ostalih instrumenata EU-a

2.4.1. Uredba Bruxelles I. (preinaka)

2.4.1.1. Pravila o nadležnosti

Uredba o europskom postupku za sporove male vrijednosti ne sadržava pravila o nadležnosti, stoga se za utvrđivanje nadležnosti sudova prema značenju iz članka 4. Uredbe o europskom postupku za sporove male vrijednosti primjenjuju pravila utvrđena Uredbom Bruxelles I. (preinaka). Dodatno objašnjenje u pogledu funkcioniranja europskog postupka za sporove male vrijednosti navedeno je u odjeljku 3.1.1 u nastavku, u dijelu koji se bavi pokretanjem postupka.

2.4.1.2. Priznavanje i izvršenje sudskih odluka

Jedna od ključnih značajki europskog postupka za sporove male vrijednosti jest ukidanje egzekviture, što znači da se odluka donesena u postupku

priznaje i može se izvršiti u drugoj državi članici EU-a bez potrebe da nositelj odluke dobije potvrdu o izvršnosti. Kao što je utvrđeno u odjeljku 1.5.1., egzekvatura je također ukinuta Uredbom Bruxelles I. (preinaka), no osnove za odbijanje na koje se poziva u nacionalnom postupku sveobuhvatnije su u Uredbi Bruxelles I. (preinaka). Uredbom se utvrđuje zaseban postupak za izvršenje koji je detaljno opisan kasnije u ovom Vodiču, u odjeljku 8.2. poglavlja koji se bavi tim pitanjem. Treba napomenuti da su odredbe o priznavanju i izvršenju u Uredbi Bruxelles I. (preinaka) i dalje dostupne za izvršenje odluke donesene u sklopu europskog postupka za sporove male vrijednosti, pri čemu izbor o tome koji će se postupak primijeniti ovisi o osobi u čiju je korist donesena odluka.

2.4.2. Uredba o dostavi i Uredba o dokazima

Obje ove uredbe primjenjuju se na europski postupak za sporove male vrijednosti jer se općenito primjenjuju na građanske postupke u kojima se dokumenti trebaju prenositi iz jedne države članice EU-a u drugu te u kojima se dokazi iz jedne države članice moraju izvoditi u drugoj (vidjeti i odjeljak 1.5.2. ovog Vodiča). No Uredba o europskom postupku za sporove male vrijednosti sadržava određene odredbe koje se bave i dostavom pismena i izvođenjem dokaza, a koje imaju prednost pred općim odredbama u drugim instrumentima (članak 13., odnosno 9.). Također upućuje na određene odredbe o dostavi pismena uključene u Uredbu o europskom platnom nalogu koje također imaju prednost pred pravilima iz Uredbe o dostavi pismena u mjeri u kojoj se razlikuju (članak 13. stavak 4.).

2.4.3. Uredba o europskom nalogu za izvršenje i Uredba o europskom platnom nalogu

2.4.3.1. Sličnosti i razlike u odnosu na europski postupak za sporove male vrijednosti

U određenoj se mjeri ove dvije uredbe mogu grupirati zajedno s Uredbom o europskom postupku za sporove male vrijednosti jer dijele neke ključne značajke kao što su pojednostavnjena pravila za priznavanje i izvršenje putem ukidanja egzekviture te omogućivanje revizije donesenih odluka i izdanih potvrda u skladu s pojedinačnim postupcima, pri čemu nisu zadovoljeni minimalni standardi. U tu svrhu, osim problema s dostavom navedenih u prethodnom pododjeljku, Uredba o europskom postupku za sporove male vrijednosti iz Uredbe o europskom nalogu za izvršenje „posuđuje” određena pravila o preispitivanju odluka koje se primjenjuju na sam europski postupak za sporove male vrijednosti.

Druga zajednička značajka ovim trima uredbama jest da one u praksi provode načelo uzajamnog priznavanja odluka u građanskim stvarima. Njihov je glavni cilj pojednostavniti i ubrzati prekogranično priznavanje i izvršenje prava vjerovnika u Europskoj uniji. U tom pogledu pridonose i razvoju jedinstvenog područja pravosuđa u Europskoj uniji te stvaranju jedinstvenog tržišta. Svaka uredba ima drugačije područje primjene – ne mogu se sve primjenjivati u svakom prekograničnom građanskom slučaju.

Dodatno, iako među trima uredbama ima sličnosti, postoji i jedna vrlo važna razlika. Za razliku od europskog naloga za izvršenje i europskog platnog naloga, europski postupak za sporove male vrijednosti bavi se i branjenim kao i nebranjenim slučajevima. Stoga je nužno da na početku tužitelj odluči o tome koji je postupak najbolji za primjenu, a ta odluka uvelike će ovisiti o stvarnim okolnostima svakog slučaja, a posebice o tome je li vjerojatno da će zahtjev biti branjen te, naravno, o vrijednosti predmetnog zahtjeva.

2.4.3.2. Usporedba primjene europskog naloga za izvršenje, europskog platnog naloga i europskog postupka za sporove male vrijednosti

Europski nalog za izvršenje – prikladan je samo kada postoji potreba za izvršenjem odluke u neobranjenom slučaju, što je rezultat sudske nagodbe, ili kada je obveza utvrđena kao autentični instrument koji je izvršiv u državi članici podrijetla. Nebranjeni slučaj u ovu svrhu definira se u Uredbi o europskom nalogu za izvršenje. U načelu, riječ je o slučaju u kojemu obrana nikada nije ponuđena te se odluka donosi in absentia ili prema zadanim odrednicama, ili o slučaju koji je izravno branjen, no kasnije je obrana povučena.

Europski platni nalog – ovaj postupak osobito je prikladan za tužitelja koji podnosi zahtjev kada nema obrane za tužbeni zahtjev; tužitelj predaje zahtjev sudu koji, ako ga prihvati, izdaje nalog i dostavlja ga tuženiku koji potom može uložiti prigovor, ali nema daljnjeg sudskog postupka u sklopu europskoga platnog naloga jer ako se tuženik

jednostavno usprotivi dodjeli naloga, slučaj se više ne rješava prema Uredbi o europskom platnom nalogu te se umjesto toga rješava u skladu s uobičajenim pravilima građanskog postupka. Ako se optuženik ne usprotivi nalogu kad mu on bude uručen, tužitelj tada može poduzeti onakve mjere izvršenja koje mogu biti potrebne kako bi se osiguralo plaćanje. Osobito je prikladan za upotrebu tužiteljima koji se bave višestrukim zahtjevima kao što je to slučaj s opskrbom energije i sličnim društvima koja potražuju od potrošača neplatiša.

Dok je područje primjene europskog naloga za izvršenje i europskog platnog naloga slično, razlika među njima jest u tome što europski nalog za izvršenje potvrđuje ishod domaćeg postupka kao prikladnog za izvršenje u drugoj državi članici, dok je europski platni nalog zaseban postupak EU-a koji se na isti način uvelike prati u svim državama članicama. Vjerovnik mora odlučiti koji će od postupaka upotrijebiti kako bi podnio tužbeni zahtjev koji je ili će vjerojatno biti nesporen. Europski platni nalog posebice je koristan vjerovniku koji želi podnijeti tužbene zahtjeve u više država članica jer u tom slučaju mora razumjeti samo jedan postupak umjesto različitih postupaka u nacionalnim sustavima svake predmetne države članice.

Europski postupak za sporove male vrijednosti – treba ga razlikovati od ostala dva postupka jer je dostupan i za branjene i za nebranjene slučajeve u kojima vrijednost zahtjeva ne prelazi 5 000 EUR. Stoga je postupak dostupan za slučajeve preko granica u kojima se osporava zahtjev. Kada tužitelj smatra da nema obrane, mogućnost primjene

europskog platnog naloga može biti bolja opcija i bit će jedini specifični samostalni postupak u EU-u koji je dostupan za prekogranična potraživanja veća od 5 000 EUR.

2.4.4. Ostali instrumenti EU-a

Nužno je imati na umu da postoje različiti instrumenti EU-a koji će se primjenjivati na zahtjeve obuhvaćene europskim sporovima male vrijednosti prema vlastitim uvjetima zbog materijalnog područja primjene Uredbe. Dva primjere jesu uredbe Rim I. i Rim II. o pravu koje se primjenjuje na ugovorne, odnosno izvanugovorne obveze. Pravila utvrđena u jednoj od tih uredbi odredit će koje će se pravo primjenjivati na zahtjev prema europskom postupku za sporove male vrijednosti kao na zahtjev u bilo kojem drugom postupku.

Osobe koje rješavaju zahtjeve u europskom postupku za sporove male vrijednosti morat će imati na umu i da, ovisno o određenom predmetu zahtjeva, mogu postojati drugi instrumenti EU-a koji će se primjenjivati na taj predmet. Primjerice, zahtjev može spadati u područje primjene instrumenata EU-a o zaštiti potrošača i u tom slučaju odredbe tih instrumenata mogu utjecati na prava i obveze stranaka zahtjeva ako se on ospori. U odjeljku 1.5.3. ovog Vodiča istaknuta su pravila EU-a o alternativnom rješavanju potrošačkih sporova i online rješavanju potrošačkih sporova te je upućeno na mogućnost podnošenja zahtjeva potrošača putem platforme za online rješavanje potrošačkih sporova kad je to primjereno.

2.5. Odnos s nacionalnim pravom

2.5.1. Nacionalno postupovno pravo

Nacionalno pravo ima dvostruku ulogu u europskom postupku za sporove male vrijednosti. Prije svega, kada je riječ o samom postupku, u Uredbi je jasno naznačeno da je, osim kako je utvrđeno Uredbom, za europski postupak za sporove male vrijednosti nadležno postupovno pravo države članice u kojoj se provodi postupak (članak 26.). Potom, Uredbom se utvrđuje posebna odredba kojom se nacionalno pravo primjenjuje u određenim posebnim fazama postupka. Primjeri toga jesu postojanje žalbe na odluku u europskom postupku za sporove malih vrijednosti (članak 17.) i situacija u kojoj protutužba prelazi financijsku vrijednost za europski postupak za sporove male vrijednosti⁽²⁷⁾. Drugo, nacionalno postupovno pravo također će se morati primjenjivati tako da se u vidu imaju ciljevi postupka utvrđeni u uvodnoj izjavi (7) Uredbe. Treba imati na umu da se nacionalno postupovno pravo ne smije primjenjivati u suprotnosti s europskim postupkom za sporove male vrijednosti, no treba ga primjenjivati da bi se postiglo postizanje svrha samog europskog postupka za sporove male vrijednosti.

To je iskazano i u sudskoj praksi Suda u vezi sa sličnom odredbom o Uredbi o europskom nalogu za izvršenje. Kada je riječ o odredbama o sudskim pristojbama i troškovima u toj uredbi i o odredbama nacionalnog prava, Sud je donio odluku da se nacionalno pravo može primjenjivati pod uvjetom da ta pravila nisu manje pogodna od onih koja su nadležna za slične nacionalne zahtjeve te koja u praksi ne onemogućuju ili pretjerano ne otežavaju izvršavanje prava danih pravom Europske unije (Predmet C-215/11 *Iwona Szyrocka v SiGer Technologie GmbH*, ECLI:EU:C:2012:794). U istom slučaju Sud je donio odluku da nacionalno pravilo o podjeli troškova u slučaju kada je tužitelju dodijeljen samo dio zahtjeva ne proturječi pravilu „gubitnik plaća” iz članka 16. Uredbe o europskom postupku za sporove male vrijednosti sve dok to pravilo nije manje pogodno za nacionalne predmete te dok ne obeshrabruje tužitelja od primjene europskog postupka za sporove male vrijednosti (Predmet C-554/17 *Rebecka Jonsson v Société du Journal L'Est Républicain*, ECLI:EU:C:2019:124).

⁽²⁷⁾ U odjeljku 9.2. u nastavku potražite informacije koje treba navesti o nacionalnom postupovnom pravu u svrhe europskog postupka za sporove male vrijednosti.

2.5.2. Nacionalno materijalno pravo

Osim ove općenite postupovne situacije, nacionalno materijalno pravo najvjerojatnije će se primjenjivati u predmetu bilo kojeg zahtjeva. No primjenjivo pravo ne mora biti pravo države članice nadležnog suda, ovisno o tome koje pravo treba primijeniti u skladu s mjerodavnim pravnim instrumentima.



3

TREĆE POGLAVLJE

Pokretanje postupka



3.1. Pokretanje i praktična pomoć

U skladu s člankom 4., tužitelj pokreće postupak ispunjavanjem obrasca A tužbenog zahtjeva (Prilog 1) i njegovim ulaganjem neposredno kod nadležnog suda (vidjeti odjeljak 3.2. o nadležnom sudu). Obrazac tužbenog zahtjeva treba biti dostupan na svim mjerodavnim sudovima i mora mu se moći pristupiti putem odgovarajućih nacionalnih mrežnih stranica (članak 4. stavak 5.). Obrazac treba uložiti poštom ili drugim komunikacijskim sredstvima kao što su telefaks ili elektronička pošta, koji su prihvatljivi državi članici u kojoj se postupak pokreće. Informacije o tome kako se obrazac tužbenog zahtjeva može uložiti na sud nadležne države članice dostupne su na portalu e-Pravosuđe.

Budući da prema članku 11. Uredbe države članice imaju dužnost osigurati da stranke mogu dobiti praktičnu pomoć pri ispunjavanju obrazaca, ta bi pomoć trebala biti dostupna u svim državama članicama kada je riječ o ispunjavanju obrasca tužbenog zahtjeva i ostalih obrazaca. Praktična pomoć osobito je važna jer zastupanje po odvjetniku ili drugom pravnom stručnjaku nije obvezno (članak 10.). U članku 11. specificira se da praktična pomoć obuhvaća i opće informacije o tome koji su sudovi u državama članicama nadležni za donošenje odluke. Pomoć se pruža bez naknade. Ovom se odredbom od država članica ne zahtijeva da pruže pravnu pomoć ili pravno savjetovanje u obliku pravne ocjene konkretnog slučaja. Opće odredbe o pravnoj pomoći primjenjuju se u državama članicama. Organizacija praktične pomoći razlikuje se među državama članicama. U brojnim državama članicama lokalni

europski potrošački centar (EPC) ima ulogu u savjetovanju o postupku. Praktična pomoć pri ispunjavanju obrazaca može biti dostupna i na sudu. U skladu s člankom 25. stavkom 1. točkom (c), Europskoj komisiji treba priopćiti informacije o organizaciji praktične pomoći. Te informacije dostupne su na portalu e-Pravosuđe.

3.2. Nadležni sud

Obrazac tužbenog zahtjeva mora se uložiti na sud države članice koji je međunarodno nadležan (vidjeti odjeljak 3.2.1.) i koji je lokalno nadležan (vidjeti odjeljak 3.2.2) u skladu s člankom 4. stavkom 1.

3.2.1. Pravila EU-a o nadležnosti – Bruxelles I. (preinaka)

Pravila na koja se primjenjuje jesu ona određena u Uredbi Bruxelles I. To znači da je, kako bi se utvrdilo kojem sudu treba poslati tužbu, potrebno inicijalno razmisliti o tome koje se pravilo ili pravila o nadležnosti primjenjuju na spor na kojemu se temelji tužba. Pravilo ili pravila koja se trebaju primjenjivati ovisit će o točnim činjenicama svake situacije, pri čemu je jedna od najvažnijih razlika ta proizlazi li tužba iz ugovorne obveze ili iz neugovorne obveze kao što je obveza koja proizlazi iz greške ili nemara tuženika, što je dovelo do gubitka, ozljede ili štete tužitelja.

U 4. dijelu Obrasca tužbenog zahtjeva navodi se nesveobuhvatan popis osnova za utvrđivanje nadležnosti i poveznice na relevantne odjeljke na portalu e-Pravosuđe koji se bave Uredbom Bruxelles I. (preinaka).

3.2.1.1. Nadležnost u slučajevima koji uključuju potrošače

Prema Uredbi Bruxelles I. (preinaka) postoje posebna pravila o nadležnosti koja se primjenjuju na slučajeve koji uključuju potrošače. Potrošač se definira kao osoba koja ne djeluje u poslovne svrhe. U određenim okolnostima potrošač ima pravo pokrenuti postupak samo pred sudom države članice u kojoj ima domicil ili uobičajeno boravište te koji je prema lokalnim nacionalnim pravilima nadležan europski postupak male vrijednosti. U brojnim slučajevima to će biti sud u njegovu ili njezinu rodnom gradu. To je važno i za druge vrste slučaja koji uključuju potrošače poput tužbenog zahtjeva koji uloži poduzeće protiv potrošača, pojedinačni „potrošač” protiv drugog potrošača kao i tužbe među društvima.

Pravila o nadležnosti „potrošača” u uredbi Bruxelles I. (preinaka)

Članci od 17. do 19. Uredbe Bruxelles I. (preinaka) sadržavaju posebna pravila za nadležnost nad potrošačkim ugovorima.

Ako

- je riječ o ugovoru o kupoprodaji robe s obročnom otplatom cijene,
- je riječ o ugovoru o zajmu s obročnom otplatom, ili
- je potrošač sklopio ugovor s društvom koje se bavi profesionalnom aktivnošću u državi članici u kojoj potrošač ima domicil ili ako na bilo koji drugi način usmjerava takvu aktivnost prema toj državi članici

potrošač može pokrenuti postupak prema ugovoru bilo

- pred sudovima države članice u kojoj to društvo ima domicil,
- bilo pred sudovima mjesta u kojemu potrošač ima domicil

i društvo može pokrenuti postupak prema ugovoru protiv potrošača samo pred sudovima mjesta u kojemu potrošač ima domicil. U svakom slučaju protutužba može biti podnesena pred sud pred kojim je pokrenut prvotni postupak.

Nije moguće mijenjati ove dogovore o nadležnosti sporazumom između potrošača i društva osim ako

- je dogovor sklopljen nakon nastanka spora koji je predmetom tužbe;
- takav dogovor potrošaču omogućuje pokretanje postupka pred sudovima koji nisu navedeni u ovom odjeljku, ili
- su sporazum postigli potrošač i društvo, pri čemu obje stranke imaju domicil u istoj državi članici i ugovorom se nadležnost prenosi na sudove te države članice te nije u suprotnosti s pravom te države.

Napomene:

1. Ako je ugovor iz kojeg proizlazi tužba sklopljen s potrošačem i društvom koje, iako nema domicil u istoj državi članici kao potrošač, ima podružnicu ili predstavništvo u jednoj od država članica te ako spor nastane zbog djelovanja podružnice, predstavništva ili druge poslovne jedinice, smatra se da društvo ima domicil u istoj državi članici kao i potrošač.
2. Posebna potrošačka pravila ne primjenjuju se općenito u slučaju ugovora za prijevoz. No ona se primjenjuju kada se u ugovoru navodi sveobuhvatna cijena u koju je uračunata kombinacija prijevoza i smještaja kao, primjerice, u slučaju paketa za odmor.

3. Sud je kriterij „obavljanja poslovne djelatnosti” u određenoj državi članici razjasnio u vezi s ugovorima sklopljenima internetom ili društvima koja privlače potrošače putem svojih web-mjesta. Ključan predmet jest Predmet C-585/08, *Pammer and Alpenhof*, ECLI:EU:C:2010:740. Zahtjevi za usmjeravanjem aktivnosti u države članice potrošača uključuju da je jezik koji se upotrebljava različit od jezika domicila društva, jesu li dane smjernice za pristup društvu iz druge države, valutu koja se može upotrebljavati za transakcije, brojeve telefona s međunarodnom šifrom, upotrebu generičkog naziva domene i ostale dokaze koji upućuju na to da je trgovac usmjeravao aktivnosti u druge države članice, uključujući državu članicu potrošača.

3.2.2. Lokalna ili „nacionalna” pravila o nadležnosti

Nacionalna pravila nadležne države članice utvrđuje nadležni lokalni sud. U nekim državama članicama određen je poseban sud za rješavanje europskih postupaka male vrijednosti, dok se u drugima primjenjuju uobičajena pravila teritorijalne i predmetne nadležnosti. Relevantne informacije o nadležnom sudu ili nadležnim sudovima u državama članicama dostupne su na portalu e-Pravosuđe.

3.3. Primjena obrasca tužbenog zahtjeva

Kao što je prethodno navedeno u ovom Vodiču, namjera europskog postupka male vrijednosti jest da bi on u osnovi trebao biti pisani postupak. Stoga postupak treba pokrenuti primjenom obrasca tužbenog zahtjeva koji je propisan Uredbom i koji se može naći u Obrascu A Prilog I. Uredbi (vidjeti odjeljak 3.1. ovog Vodiča). Osim informacija koje su dostupne putem portala e-Pravosuđe, sam obrazac tužbenog zahtjeva sadržava smjernice o tome što tužitelj treba navesti i tih se smjernica treba strogo držati. No dva specifična aspekta zaslužuju posebnu pozornost: ocjena samog zahtjeva i pitanje kako riješiti kamate u svrhu zahtjeva.

3.3.1. Ocjenjivanje zahtjeva

3.3.1.1. Navođenje zahtjeva

Ocjenjivanje osnove i iznosa zahtjeva nužno je za dovršetak dijela 8. Obrasca A, „*Podatci o zahtjevu*”, u kojemu se navodi zahtjev kao i kako bi se utvrdilo spada li zahtjev doista unutar financijskog ograničenja europskog postupka za sporove male vrijednosti. Kad je riječ o prvom pitanju, vrlo je važno da je svaki zasebni element zahtjeva kao i njegova baza naveden što jasnije, imajući u vidu da tuženik može pokušati osporiti zahtjev. Činjeničnoj osnovi zahtjeva koja je navedena u okviru 8. Obrasca tužbenog zahtjeva treba ići u prilog što više pisanog materijala jer je nužno omogućiti da sud koji zaprimi zahtjev utvrdi vrijednost zahtjeva, osnovu zahtjeva i dokaze koji podržavaju zahtjev. Ako se to ne učini, postoji rizik da sud odbije zahtjev kao neutemeljen ili da u najmanju ruku zatraži dodatne informacije od tužitelja, što će stajati vremena i odgoditi postupak.

3.3.1.2. Vrijednost zahtjeva

Kad je riječ o vrijednosti zahtjeva, treba imati na umu da se financijsko ograničenje primjenjuje uz isključenje svih troškova, naknada i kamata koji se dodaju glavnom tužbenom zahtjevu. Ako u glavnom tužbenom zahtjevu postoji nekoliko elemenata, treba ih navesti zasebno. No ako vrijednost svih elemenata zajedno prelazi financijsko ograničenje,

tada zahtjev neće spadati u područje primjene europskog postupka za sporove male vrijednosti koje je trenutno određeno na 5 000 EUR.

3.3.2. Postupanje s kamatom

Iako se zahtjev ocjenjuje bez uzimanja tražene kamate u obzir, ipak treba navesti iznos ili stopu kamate kao i osnovicu na koju je obračunana ili se obračunava kamata u glavnoj tražbini. To treba prikazati u okviru 7. u odjeljku 7.4. Međutim, ako se sam zahtjev temelji na zahtjevu za plaćanjem kamata, tada će se to trebati navesti u odjeljku 7.1. i vrijednost zahtjeva bit će ocijenjena na temelju te glavne tražbine iako se obračunava za kamate. Primjer takve situacije može biti ako se osnovna tražbina odnosi na kamate na zajam čiju je glavnicu tuženik otplatio.

3.4. Trošak ulaganja tužbenog zahtjeva

U većini država članica sudovi naplaćuju pristojbe za prihvatanje zahtjeva u sklopu europskog postupka male vrijednosti te neće obraditi zahtjev sve dok pristojba ne bude plaćena. To znači da je nužno najprije utvrditi zahtijeva li sud kojemu će se poslati zahtjev, odnosno sud koji je nadležan prema pravilima EU-a i nacionalnim pravilima, plaćanje pristojbe za ulaganje tužbenog zahtjeva. Ako zahtijeva, sljedeći je korak utvrditi koliko iznosi pristojba i kako je treba platiti. Ta informacija može biti dostupna na lokalnim web-mjestima i na portalu e-Pravosuđe. U skladu s člankom 15.a, sudske pristojbe trebaju biti razmjerne sudskim

pristojbama koje se naplaćuju za usporedive nacionalne postupke i ne smiju biti više od njih. Trebaju biti dostupni sljedeći načini plaćanja na daljinu: (a) bankovni prijenos; (b) plaćanje kreditnom ili debitnom karticom; ili (c) izravno terećenje bankovnog računa tužitelja.

3.5. Dodaci obrascu tužbenog zahtjeva

Budući da je namjena europskog spora male vrijednosti da u osnovi bude pisani postupak, s obrascem tužbenog zahtjeva treba poslati sav potreban dodatni materijal u obliku dokazne dokumentacije. Taj je materijal potreban kako bi jamčio za vrijednost zahtjeva, osnovicu zahtjeva i bio dokaz na koji će se osloniti ako se zahtjev obrani, imajući u vidu da se europski spor male vrijednosti primjenjuje i na obranjene i na neobranjene slučajeve. Sve navedeno utvrđeno je u članku 4. stavku 1. Uredbe i dijelu 8. obrasca tužbenog zahtjeva. Iako sud od tužitelja može tražiti dodatne informacije, potražite u odjeljku 5.2. u nastavku, ako informacije dobivene s obrascem tužbenog zahtjeva, kada se promatraju s onima navedenima u samom obrascu tužbenog zahtjeva, nisu dostatne da bi zahtjev bio utemeljen, postoji rizik da zahtjev može biti odbijen. Tada se preporučuje poslati sve mjerodavne informacije pri ulaganju tužbenog zahtjeva, uvijek pri navođenju pripadajućih troškova imajući na umu da će možda biti potreban prijevod.

3.6. Slanje tužbenog zahtjeva Sudu

U članku 4. stavku 1. Uredbe jasno se navodi da se obrazac može poslati poštom i drugim komunikacijskim sredstvima kao što su telefaks ili elektronička pošta, koji su prihvatljivi državi članici u kojoj se pokreće europski postupak za sporove male vrijednosti. Informacije o sredstvima koja su prihvatljiva u nadležnoj državi članici dostupne su na portalu e-Pravosuđe.

Tužitelji će trebati paziti na to što će i u kojem obliku tražiti sud u pogledu dokaznog materijala, posebice dokumentarnog i ostalog materijala, koji se može upotrijebiti kao dokaz. Ne prihvaćaju svi sudovi preslike, skenirane ili u nekom drugom obliku, dokumentarnog materijala te sud može zahtijevati izvornike u skladu sa svojim nacionalnim pravilima o dokazima. Stoga, ovisno o točnom stajalištu u tom pogledu, čak i ako sud može prihvatiti zahtjev u elektroničkom obliku, možda se dokazni materijal ne može slati elektronički te bi stoga imalo smisla poslati obrazac tužbenog zahtjeva s dokumentarnim materijalom na neki drugi način koji je sudu prihvatljiv.

3.7. Jezik

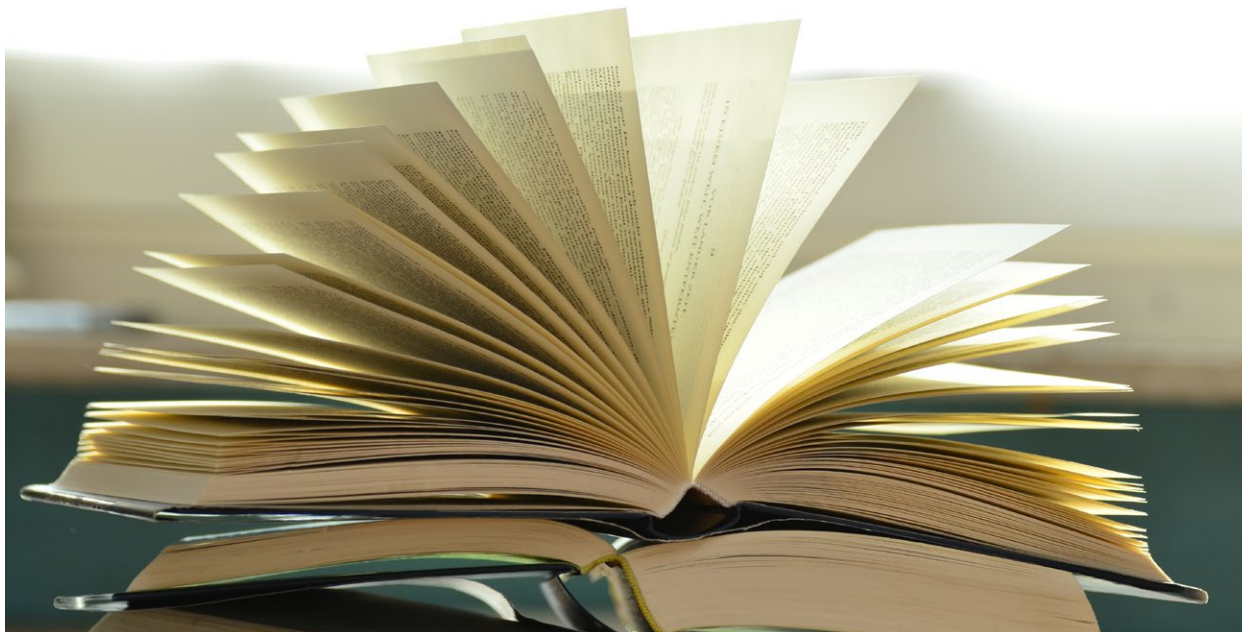
U skladu s člankom 6. stavkom 1., obrazac tužbenog zahtjeva mora se dostaviti na jeziku suda, što se primjenjuje i na opis popratnih dokumenata u dijelu 8.2. obrasca tužbenog zahtjeva. O drugim obrascima i dokumentima pročitajte u odjeljku 4.7. u nastavku. U onim

državama članicama u kojima postoji nekoliko „službenih” jezika, treba pazljivo odabrati primjeren jezik. Neke države članice također su spremne prihvatiti tužbene zahtjeve na jeziku koji nije „službeni”. Na umu treba imati da tuženik ima pravo odbiti primiti obrazac tužbenog zahtjeva i dokumenata ako nisu zadovoljeni relevantni jezični zahtjevi za dostavu; to je dodatno objašnjeno u odjeljku 4.2. Obrazac tužbenog zahtjeva dostupan je na svim službenim jezicima EU-a na portalu e-Pravosuđe, a dostupni su i alati za prevođenje ako se obrazac ispunjava na drugom jeziku. Treba napomenuti da, ako je prijevod nužan u svrhe navedene u članku 6. stavku 3., odgovornost za prijevod, a time i za trošak, snosi stranka kojoj sud to odredi. Isto se primjenjuje ako stranka odbije prihvatiti dostavu dokumenta jer on nije na točnom jeziku, kako je utvrđeno u članku 6. stavku 3.

3.8. Sudske nagodbe

Europski postupak male vrijednosti u osnovi je pisani postupak koji se vodi primjenom standardnih obrazaca kojima se, osim što se osigurava pridržavanje rokova i revizija činjenica i dokaza te ostalih upravljačkih obveza, može ograničiti interakcija između suda i stranaka. Neovisno o tome, u skladu s člankom 12. stavkom 3., sud ima obvezu postići nagodbu između stranaka. Ako se održi usmena rasprava u skladu s člankom 5. stavkom 1. i člankom 8. (vidjeti odjeljke 5.3 i 5.5. ovog Vodiča), to bi bila dobra prilika da se pokuša postići nagodba. Međutim, ta dužnost nije ograničena na usmenu raspravu, već se tijekom postupka proširuje na tužbene zahtjeve i protutužbe.

Sudska nagodba koju je odobrio sud ili koja je sklopljena pred sudom u tijeku europskog postupka za sporove male vrijednosti i koja je izvršiva u državi članici u kojoj se vodio postupak priznaje se i izvršava u drugoj državi članici, u skladu s člankom 23.a (dodatno pogledati odjeljak 8.6.).



4

ČETVRTO POGLAVLJE

Postupanje nakon što Sud zaprimi tužbeni zahtjev



4.1. Popravljanje ili upotpunjavanje obrasca tužbenog zahtjeva od strane tužitelja

4.1.1. Sud provjerava obrazac tužbenog zahtjeva

Prva stvar koju sud mora napraviti po primitku obrasca tužbenog zahtjeva i dodatnih materijala, a prije uručivanja dokumenata tuženiku, jest provjera je li obrazac točno popunjen, u skladu sa zahtjevima Uredbe. Ako to nije slučaj i osim ako je sud od samog početka stava da je tužbeni zahtjev neosnovan ili potpuno nedopušten, u tom slučaju može odbaciti zahtjev, sud od tužitelja može tražiti da popravi ili upotpuni obrazac tužbenog zahtjeva ili dostavi dodatne podatke ili isprave. Sud obavještava tužitelja o takvu odbacivanju te o tome je li protiv tog odbacivanja dostupan pravni lijek. To je utvrđeno u članku 4. stavku 4.

4.1.2. Sud obavještava tužitelja ako je tužbeni zahtjev izvan područja primjene europskog postupka za sporove male vrijednosti

Ako sud zaključi da tužbeni zahtjev izvan područja primjene Uredbe, primjerice ako se bavi predmetom koji ne može biti osnova tužbenog

zahtjeva prema europskom postupku za sporove male vrijednosti ili ako vrijednost tužbenog zahtjeva prelazi financijsko ograničenje europskog postupka male vrijednosti, prema članku 4. stavku 3. Uredbe, o tome mora obavijestiti tužitelja⁽²⁸⁾. Tužitelj tada može odlučiti povući tužbeni zahtjev ili, ako to ne učini, sud je dužan nastaviti s postupkom u skladu s odgovarajućim nacionalnim postupkom.

4.1.3. Zahtjev tužitelju da upotpuni ili popravi obrazac tužbenog zahtjeva

Takav zahtjev podnosi se s pomoću obrasca B koji je propisan Uredbom. Obrazac se također može upotrijebiti ako obrazac tužbenog zahtjeva nije podnesen na jeziku suda kako bi se od tužitelja zatražilo da dostavi obrazac na točnom jeziku. U obrascu sud određuje do kada tužitelj mora dostaviti tražene informacije ili vratiti ispravljeni obrazac. Člankom 14. stavkom 2. Uredbe omogućuje se sudu da u iznimnim okolnostima može produžiti taj rok. Ako to tužitelj ne učini do zadanog roka ili ako obrazac i dalje ne bude ispravno popunjen ili ako ne bude na odgovarajućem jeziku, tužbeni se zahtjev može odbaciti. Učinak odbacivanja po toj osnovi nije donošenje odluke o sadržaju tužbenog zahtjeva koji se može ponovno podnijeti kao europski spor male vrijednosti ili prema odgovarajućem nacionalnom postupku.

⁽²⁸⁾ Ako sud odluči prihvatiti tužbeni zahtjev, ali nastaviti s postupkom u skladu s odgovarajućim nacionalnim postupkom, također bi trebao obavijestiti tužitelja o toj odluci, a neke države članice propisale su i obrazac za tu svrhu. Općenitije, u nekim državama članicama propisani su obrasci koji se upotrebljavaju u vezi s europskim postupkom za sporove male vrijednosti, kao dodatak onima propisanim Uredbom.

4.2. Slanje tužbenog zahtjeva tuženiku

4.2.1. Sud šalje primjerak obrasca tužbenog zahtjeva A i obrasca tužbenog zahtjeva C

Nakon što sud odluči da se zahtjev može nastaviti kao europski spor male vrijednosti, bilo u njegovom izvornom obliku u kojem ga je predao tužitelj ili nakon popravljivanja obrasca tužbenog zahtjeva ili nakon što tužitelj dostavi dodatne informacije ili dokumente, sud tuženiku šalje primjerak obrasca tužbenog zahtjeva i popratnu dokumentaciju uz Obrazac za odgovore C čiji je prvi dio popunio sud⁽²⁹⁾.

4.2.2. Rok

Sud je dužan navedeno poslati tuženiku u roku od 14 dana od zaprimanja obrasca tužbenog zahtjeva koji je propisno popunjen u svrhu europskog postupka male vrijednosti. Taj rok počinje teći ili od izvornog datuma zaprimanja obrasca tužbenog naloga kada nisu potrebni popravci ili dodatne informacije, ili od takva kasnijeg datuma koji je primjeren uzme li se u obzir rok određen za zahtjev tužitelju da popravi ili upotpuni obrazac, ili da dostavi dodatne informacije.

4.2.3. Načini dostave

4.2.3.1. Dostava poštom ili elektronička dostava

U skladu s člankom 13. stavkom 1. Sud treba poslati Obrazac C s primjerkom Obrasca tužbenog zahtjeva i popratnim dokumentima na jedan od sljedećih načina:

- (a) poštom ili⁽³⁰⁾
- (b) elektroničkim putem:
 - (i) kada su takva sredstva tehnički dostupna i dopuštena u skladu s postupovnim pravilima države članice u kojoj se vodi europski postupak za sporove male vrijednosti i ako stranka kojoj treba izvršiti dostavu ima domicil ili uobičajeno boravište u drugoj državi članici, u skladu s postupovnim pravilima te države članice;
 - (ii) i kada je stranka kojoj treba izvršiti dostavu prethodno izričito prihvatila da joj se pismena mogu dostavljati elektroničkim putem ili kada, u skladu s postupovnim pravilima države članice u kojoj ta stranka ima domicil ili uobičajeno boravište, ima pravnu obvezu prihvatiti taj specifični način dostave.

⁽²⁹⁾ Treba se obratiti pozornost na jezik obrazaca – vidjeti odjeljak 4.2.3. o zahtjevima za dostavu; neki sudovi šalju obrasce i na jeziku suda i na jeziku primatelja.

⁽³⁰⁾ Ako se dostava mora izvršiti u drugoj državi članici, pismena se u tu drugu državu članicu moraju prenijeti u skladu s Uredbom o dostavi.

Dostava poštom ili elektroničkim putem dokazuje se potvrdom o primitku koja uključuje datum primitka.

4.2.3.2. Ostala komunikacija

U skladu s člankom 13. stavkom 2., ostala pisana komunikacija između suda i stranaka ili drugih osoba koje sudjeluju u postupku odvija se elektroničkim putem i dokazuje se potvrdom o primitku ako su takva sredstva tehnički dostupna i dopuštena u državi članici u kojoj se vodi postupak, pod uvjetom da je stranka ili osoba prethodno prihvatila takva sredstva komunikacije ili kada, u skladu s postupovnim pravilima države članice u kojoj ta stranka ili osoba ima domicil ili uobičajeno boravište, ima pravnu obvezu prihvatiti takva sredstva komunikacije. Obrazac tužbenog zahtjeva A i Obrazac za odgovore C, 7. dio, postavite pitanja o tome.

4.2.3.3. Zadana pravila dostave

Ako dostava poštom ili elektroničkim putem u sklopu značenja članka 13. stavka 1. nije moguća, člankom 13. stavkom 4. propisuju se pravila članka 13. ili 14. Uredbe o europskom platnom nalogu. Više pojedinosti o tim zadanim pravilima navedeno je u okviru o dostavi koji se nalazi u nastavku.



4.2.3.3.1. Zadana pravila za dostavu dokumenata u skladu s člancima 13. i 14. Uredbe o europskom platnom nalogu

Dostava s dokazom o preuzimanju od strane primatelja ili zastupnika primatelja

Ukratko, načini dostave s dokazom o preuzimanju specificirani u članku 13. Uredbe o europskom platnom nalogu omogućuju:

- osobnu dostavu s potvrdom preuzimanja koju potpisuje primatelj;
- izjavu koju potpisuje nadležna osoba koja je izvršila dostavu u kojoj se navodi da je primatelj preuzeo dokument ili ga je odbio preuzeti bez zakonitog obrazloženja⁽³¹⁾;
- dostavu poštom koja je potvrđena priznanicom koju potpisuje primatelj;
- elektroničku dostavu s potvrdom preuzimanja koju potpisuje primatelj.

Dostava bez dokaza o preuzimanju od strane primatelja ili zastupnika primatelja

Slično tome, načini dostave bez dokaza o preuzimanju specificirani u članku 14. Uredbe o europskom platnom nalogu omogućuju:

- dostavu na primateljevu osobnu adresu osobama koje žive u istom kućanstvu kao primatelj ili su u njemu zaposlene;
- u slučaju samozaposlenog primatelja ili pravne osobe, osobnom dostavom u primateljev poslovni prostor osobama koje primatelj zapošljava;
- odlaganje naloga u primateljev poštanski sandučić;
- pohranjivanje pismena u poštanskom uredu ili kod nadležnog javnog tijela, uz pisanu obavijest o tom pohranjivanju koja se dostavlja u primateljev poštanski sandučić u kojoj je jasno navedeno da se radi o sudskoj ispravi ili pravni učinak obavijesti, odnosno da se radi o dostavi sudskih dokumenata te da počinju teći rokovi.

Ako se upotrebljava bilo koji od ova četiri načina, dostava se mora potvrditi:

⁽³¹⁾ S tim u vezi, nužno je posebice imati na umu pravo na odbijanje primitka pismena iz članka 8. Uredbe o dostavi (Uredba (EZ) 1393/2007) ako pismena nisu napisana ili se u njihovom prilogu ne nalazi prijevod na jeziku koji primatelj razumije ili na službenom jeziku ili jednom od službenih jezika mjesta u kojem se obavlja dostava; vidjeti i uvodnu izjavu (12) Uredbi; to, međutim, ne znači da tuženik ima pravo odbiti dostavu pismena koje nije na jeziku države članice ako može razumjeti jezik pismena; s tim u vezi vidjeti predmet Suda br. C14/07, *Weiss und Partner*, ECLI:EU:C:2008:264.

- priznanicom osobe kojoj su dokumenti dostavljeni; ili
- dokumentom koji je potpisala osoba koja je izvršila dostavu, u kojemu se navode: način dostave, datum dostave i ime osobe koja je primila dokumente kao i njezin odnos s primateljem.

Dostava se također može izvršiti:

- poštom bez dokaza o primitku kada primatelj ima adresu u državi članici u kojoj se nalazi sud pred kojim je pokrenut meritorni postupak;
- elektroničkim putem, što se potvrđuje automatskom potvrdom dostave, pod uvjetom da je primatelj unaprijed izričito prihvatio takav način dostave.

Napomena: Dostava jednim od navedenih načina nije prihvatljiva ako dužnikova adresa nije sigurno poznata.

4.3. Što tuženik može učiniti po primitku obrasca tužbenog zahtjeva

U skladu s člankom 5. stavkom 3. i člankom 5. stavkom 4., tuženik po primitku tužbenog zahtjeva može:

- odgovoriti u roku od 30 dana od dostave obrasca tužbenog zahtjeva:
 - ispunjavanjem dijela II. obrasca C za odgovor i vraćanjem sudu sa svim važnim dokaznim ispravama; ili
 - na drugi primjeren način ne koristeći se obrascem za odgovore;
- ne odgovoriti, u slučaju čega sud u roku od 30 dana od dana dostave odlučuje o tužbenom zahtjevu.

Tuženik u svakom odgovoru među ostalim može:

- prihvatiti tužbeni zahtjev ili ga osporiti u cijelosti ili djelomično;
- osporiti temelj nadležnosti na kojemu se temelji tužbeni zahtjev;
- osporiti tužbeni nalog obrazlažući:
 - da je izvan materijalnog područja primjene europskog spora male vrijednosti u pogledu predmeta – stavak I. dijela II. obrasca C za odgovor sadržava mjesto u tu svrhu; ili
 - da se ne radi o prekograničnom predmetu u značenju članka 3. Uredbe;
- osporavanjem da vrijednost tužbenog zahtjeva, ako je nenovčana, prelazi granicu utvrđenu za europski postupak male vrijednosti;

- osporavanjem tužbenog zahtjeva na temelju meritornosti ili traženog iznosa;
- naznačujući, primjenom stavka 2. dijela II. Obrasca za odgovor, koje će svjedoke i ostale dokaze podnijeti te prilažući sve relevantne dokazne isprave;
- tražeći usmenu raspravu primjenom stavka 3. Obrasca s odgovorima; i navodeći protutužbu primjenom obrasca tužbenog zahtjeva A i podnoseći je zajedno sa svim relevantnim dokaznim ispravama i obrascem s odgovorima.

Napomena: Tuženik nije dužan slati bilo kakve dokumente tužitelju; to je na sudu u skladu s odredbama članka 5. stavka 4. i članka 5. stavka 6. Uredbe.

4.4. Tužbeni zahtjev ili protutužba prelazi vrijednost

Ako tuženik tvrdi da vrijednost nenovčanog tužbenog zahtjeva prelazi financijsko ograničenje europskog postupka male vrijednosti, sud mora odlučiti o tom pitanju u roku od 30 dana od otpremanja odgovora tužitelju. Kada tuženik uloži protutužbu, tužitelj će imati slično pravo utvrditi da protutužba prelazi financijsku vrijednost. Iz odredbi članka 2. stavka 1. i članka 5. stavka 5. primijenjenih na protutužbu člankom 5.

stavkom 7. proizlazi da će i tužitelj i tuženik imati pravo osporiti stajalište onog drugog o ovoj točki u postupku. Odluka suda o ovom pitanju nije odluka o osnovanosti tužbenog zahtjeva ili protutužbe, već odluka o tome pripada li tužbeni zahtjev području primjene postupka⁽³²⁾. U članku 5. stavku 5. i članku 5. stavku 7. Uredbe navodi se da se odluka suda o ovoj točki ne može zasebno pobijati.

4.5. Protutužba

Ako tuženik podigne protutužbu, tada će se, u skladu s člankom 5. stavkom 7., sve odredbe Uredbe, odnosno članak 4. i članak 5. stavak 3. do članak 5. stavak 5. kao i članak 2., primjenjivati na protutužbu kao na glavnu tražbinu. To znači da protutužba mora biti unutar područja primjene Uredbe te da se odredbe o pokretanju postupka primjenjuju i na protutužbu⁽³³⁾. Sljedeće se dodatne točke primjenjuju u pogledu protutužbe:

- sud protutužbu i dokazne isprave mora dostaviti tužitelju u roku od 14 dana od primitka;
- tužitelj mora odgovoriti u roku od 30 dana od dostave;
- ako vrijednost protutužbe prelazi financijsku vrijednost europskog postupka za sporove male vrijednosti, čitav predmet, odnosno i tužbeni zahtjev i protutužba, izlazi iz europskog postupka za

⁽³²⁾ Vidjeti i u prethodnom odjeljku 4.1.2. što se događa kada su tužbeni zahtjev ili protutužba izvan područja primjene europskog postupka male vrijednosti.

⁽³³⁾ U tom smislu vidjeti 3. poglavlje ovog Vodiča na koje treba upućivati.

sporove male vrijednosti te će se rješavati u skladu s mjerodavnim postupcima u državi članici nadležnog suda, bilo u tom sudu ili u drugom sudu koji je nadležan prema nacionalnom pravu.

Napomena: S tužbenim zahtjevom i protutužbom treba postupati kao sa zasebnim tražbinama u svrhu njihova vrednovanja. To također proizlazi iz činjenice da se u skladu s člankom 5. stavkom 7. na protutužbu primjenjuje članak 2. Također slijedi da nije slučaj da bi kumulativna vrijednost tužbenog zahtjeva i protutužbe trebala biti unutar financijske vrijednosti kako bi slučaj ostao u europskom postupku za sporove male vrijednosti. Stoga Sud pri odlučivanju nema ovlasti razmatrati dalje od pojedinačnih vrijednosti tužbenog zahtjeva i protutužbe.

4.6. Rokovi

Treba napomenuti da se fiksni rokovi primjenjuju na sve faze u europskom postupku za sporove male vrijednosti te da je posebice važno da ih se pridržava pri pokretanju i kada sud počinje razmatrati pitanja. Pri postizanju bržeg postupka osobito su ključni rokovi iz članka 5., a posebice oni povezani s dostavom pismena i za odgovore tuženika i tužitelja, ovisno o smjeru razvoja tužbenog naloga. U skladu s člankom 14. stavkom 2., sud ima ovlasti produžiti rok utvrđen za tuženika unutar kojega prema članku 5. stavku 3. treba podnijeti odgovor na tužbeni zahtjev te rok utvrđen za tužitelja unutar kojega prema članku 5. stavku 6. treba odgovoriti na protutužbu, no samo u iznimnim okolnostima.

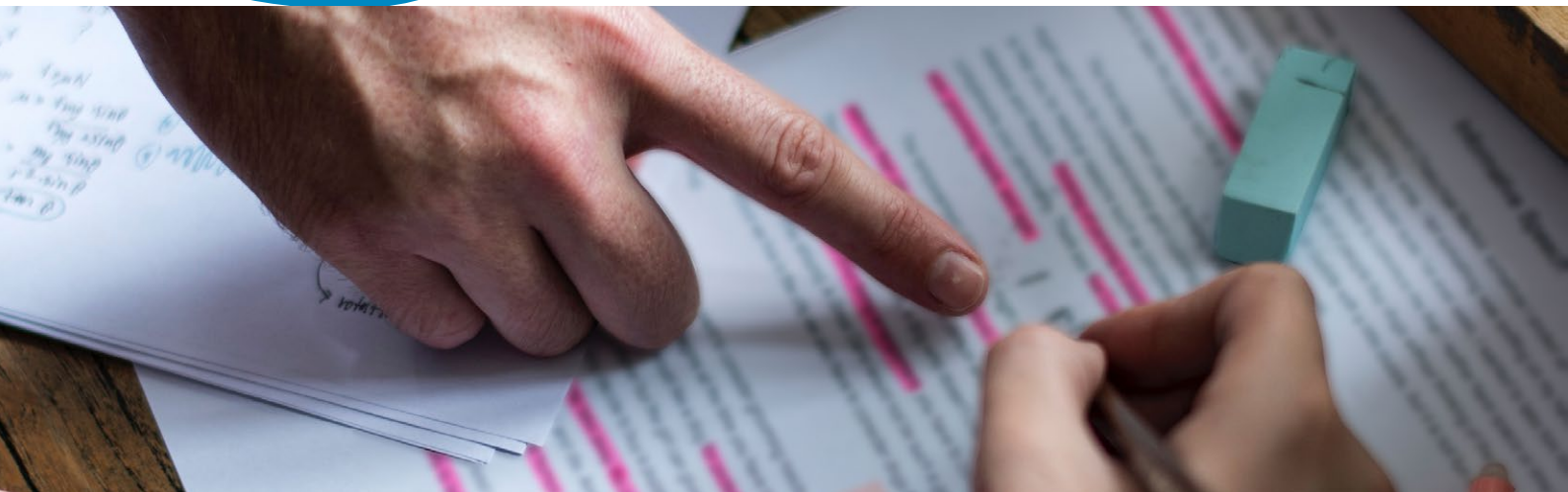
4.7. Jezik

Treba imati na umu da su pravila u vezi s jezikom koji će se primjenjivati za europski postupak za sporove male vrijednosti jednaka za odgovor tuženika, protutužbu i za svaki odgovor na nju kao i za opis svih pismena koja idu u prilog protutužbi te da odgovaraju jeziku glavne tražbine; u tom se smislu upućuje na prethodni odjeljak 3.7.

5

PETO POGLAVLJE

Utvrdjivanje činjenica



5.1. Dužnost suda u vezi sa spornim pitanjima

5.1.1. Sud preuzima inicijativu utvrditi činjenice

Primarna obveza Suda jest utvrđivanje svih spornih činjenica u tražbenom zahtjevu ili protutužbi u okviru europskog postupka za sporove male vrijednosti. Tome je tako zato jer prema relevantnim člancima Uredbe – članak 4. stavak 4., članak 7. stavak 7. i članak 9. stavak 1. – obveza je suda da to učini te da preuzme inicijativu u naznačavanju strankama koje informacije sud zahtijeva od njih kako bi mogao donijeti odluku o spornim pitanjima. Tako je sud nadležan za upravljanje postupkom i njegovu kontrolu, s namjerom da će sud stoga osigurati postizanje ciljeva Uredbe o brzom, jednostavnom i relativno jeftinijem postupku.

5.1.2. Sud specificira načine izvođenja dokaza i prirodu dokaza

U članku 9. navodi se da sud specificira načine izvođenja dokaza, da se koristi najjednostavnijom i najmanje tegotnom metodom izvođenja dokaza te da će dokaze izvoditi usmenim iskazima i vještačenjem samo ako je to potrebno za donošenje presude. Pri ocjenjivanju ovog pitanja, sud treba imati na umu koliki može biti trošak takvih dokaza, usporediti ga s kontekstom politike, utvrđenim, među ostalim, u člancima 1. i 16. te u uvodnoj izjavi (29) te da bi se europskim postupkom za sporove male vrijednosti trebao smanjiti trošak provedbe prekograničnih tražbina

male vrijednosti. U članku 5. stavku 1. utvrđuje se da je postupak pisani. U skladu s člankom 5. stavkom 1. točkom (a), usmena rasprava održava se samo ako nije moguće donijeti odluku na temelju dokaza ili ako stranka to zahtijeva (za pojedinih vidjeti odjeljak 5.3. ovog Vodiča).

5.2. Dodatne informacije od tužitelja i tuženika

Kao što je prethodno navedeno u odjeljku 4.1. ovog Vodiča te kao što je utvrđeno u članku 4. stavku 4. i članku 5. stavku 7., po primitku obrasca tužbenog zahtjeva ili protutužbe, sud od stranaka može zatražiti da dostave dodatne informacije ako smatra da je to nužno. Budući da je sudu dana dužnost da utvrdi činjenice te da ustanovi probleme u vezi s tužbenim zahtjevom, člankom 7. stavkom 1. točkom (a) sudu se također omogućuje da zahtijeva daljnje podatke u vezi sa zahtjevom nakon dobivenog odgovora o zahtjevu ili protutužbi nakon dostave. Sud određuje rok unutar kojega treba dostaviti informacije i, kako je utvrđeno u članku 14. stavku 2., taj se rok u iznimnim okolnostima može produžiti. Prema članku 7. stavku 3., u vezi s člankom 14. stavkom 1., sud je obavezan obavijestiti stranku kojoj je upućen zahtjev o posljedicama nepridržavanja roka, a koje mogu uključivati odlučivanje protiv te stranke ili odbacivanje tužbenog zahtjeva. Namjena svih tih odredbi jest osnažiti ulogu suda u upravljanju slučajem kako bi se donijela brza odluka.

5.3. Sud odlučuje održati raspravu

5.3.1. Sud održava raspravu samo ako je to potrebno

Kao što je prethodno navedeno, na sudu je da odluči hoće li se održati rasprava radi utvrđivanja činjenica. To slijedi načelo iz članka 5. stavka 1. o tome da je europski postupak za sporove male vrijednosti pisani postupak. U uvodnoj izjavi (9) izvorne Uredbe navodi se da bi sud morao poštovati pravo na pravično suđenje i načelo kontradiktornosti postupka, no usmena rasprava trebala bi se smatrati iznimkom u pogledu ciljeva europskog postupka za sporove male vrijednosti o pružanju brzog i jeftinog postupka. U skladu s člankom 5. stavkom 1. točkom (a), sud održava usmenu raspravu samo ako smatra da nije moguće donijeti odluku na temelju pisanih dokaza ili ako stranka to zahtijeva, a sud se slaže. Sud bi pri izvršavanju svojih funkcija u skladu s ovom odredbom i primjenjujući opće načelo da se europski postupak za sporove male vrijednosti treba smatrati pisanim postupkom u kojemu je održavanje usmene rasprave iznimka trebao odlučiti hoće li održati raspravu u svakom pojedinom slučaju, uzimajući u obzir pisane dokaze. Ako je usmena rasprava potrebna, ona bi se načelno trebala održati uz uporabu bilo koje odgovarajuće tehnologije za komunikaciju na daljinu u skladu s člankom 8. (više pojedinosti vidjeti u odjeljku 5.5.).

5.3.2. Sud može odbiti održati raspravu

Obrascem tužbenog zahtjeva tužitelj se obaveštava o tome da je europski postupak za sporove male vrijednosti pisani postupak te se

navode informacije o tome kako zatražiti usmenu raspravu (9. dio). U pitanju 9.1. tužitelja se pita želi li da se održi usmena rasprava i, ako to želi, da navede razloge. U 3. dijelu obrasca s odgovorima isto se pitanje postavlja tuženiku. Sud može odbiti zahtjev ako smatra da, uzimajući u obzir okolnosti slučaja, usmena rasprava nije nužna za pravično vođenje postupka (članak 5. stavak 1. točka (a)). Ako sud odbije zahtjev za usmenu raspravu, svoje razloge mora navesti u pisanom obliku. No, kako je objašnjeno u ovoj odredbi, odluka o odbijanju ne može biti predmetom zasebnog pravnog lijeka ili preispitivanja.

5.4. Izvođenje dokaza

Članak 9. stavak 1. ne ostavlja dvojbe o tome da sud odlučuje o načinima izvođenja dokaza i opsegu dokaza koji je potreban za donošenje odluke. U članku 9. stavku 2. navodi se da sud može dopustiti izvođenje dokaza pisanim izjavama svjedoka, vještaka i stranaka. U skladu s člankom 9. stavkom 4., izvođenje dokaza vještačenjem ili saslušanjem može se organizirati samo ako odluku nije moguće donijeti na temelju ostalih dokaza. Usmena rasprava održat će se u skladu s uvjetima iz članka 8. u kojemu se upućuje na uporabu odgovarajuće tehnologije za komunikaciju na daljinu (vidjeti odjeljak 5.5.). Kada se moraju izvoditi dokazi iz druge države članice, sud će morati razmotriti uporabu postupaka uspostavljenih prema relevantnim pravilima EU-a

i posebice onih utvrđenih Uredbom o izvođenju dokaza u građanskim ili trgovačkim stvarima (Uredba o dokazima)⁽³⁴⁾.

5.5. Uporaba informacijske i komunikacijske opreme u usmenim raspravama i izvođenju dokaza

Uporaba informacijske i komunikacijske opreme na sudovima postala je vrlo važnom, što se ogleda i u (izmijenjenom) europskom postupku za sporove male vrijednosti. Budući da stvarna uporaba ovisi o tehnologiji koja je dostupna na nadležnom sudu, uporaba informacijske i komunikacijske opreme tijekom postupka nije obvezna. U skladu s člankom 8. stavkom 1., usmena rasprava održava se s pomoću bilo koje odgovarajuće tehnologije za komunikaciju na daljinu. To uključuje videokonferenciju ili telekonferenciju dostupne sudu, osim ako zbog posebnih okolnosti slučaja uporaba takve tehnologije nije primjerena za pravično vođenje postupka. Uredba o dokazima primjenjuje se kada osoba koju treba saslušati ima domicil ili uobičajeno boravište u državi članici osim države članice nadležnog suda, uključujući dogovore za odgovarajuću komunikaciju na daljinu. Stranka koja je pozvana da bude fizički prisutna može zahtijevati uporabu tehnologije za komunikaciju na daljinu, pod uvjetom da je takva tehnologija dostupna sudu, uz obrazloženje da bi aranžmani kojima bi se osigurala njezina fizička prisutnost, a posebno u pogledu mogućih troškova koji bi nastali toj

stranci, bili nerazmjerni tužbenom zahtjevu (članak 8 stavak 2.). Stranka koja je pozvana da prisustvuje usmenoj raspravi s pomoću tehnologije za komunikaciju na daljinu može zatražiti da bude fizički prisutna primjenom dijela 9.2. Obrasca tužbenog zahtjeva i dijela 4. Obrasca s odgovorima. Obrasci trebaju pružiti informacije strankama da naknada troškova ovisi o uvjetima iz članka 16. (vidjeti odjeljak 3.4.). Odluka suda o tome treba li održati usmenu raspravu te, ako treba, treba li je održati videokonferencijom ili drugom tehnologijom, ili osobnom prisutnošću stranke ne može se pobijati odvojeno od ulaganja pravnog lijeka na samu odluku (članak 8. stavak 4.),

Jednake odredbe primjenjuju se na usmeno saslušanje svjedoka u skladu s člankom 9. stavkom 3. (vidjeti odjeljak 5.4.).

5.6. Uloga suda

5.6.1. Sud određuje postupak

Središnji ciljevi europskog postupka za sporove male vrijednosti, kako su utvrđeni u članku 1. Uredbe, jesu ubrzati, pojednostavniti i smanjiti troškove spora o postupcima male vrijednosti u prekograničnim slučajevima unutar EU-a te time olakšati pristup pravosuđu⁽³⁵⁾. Pri ispunjavanju tih ciljeva sudovima je dana ključna uloga da preuzmu

⁽³⁴⁾ Uredba (EZ) br. 1206/2001.

⁽³⁵⁾ Vidjeti i uvodne izjave (5), (7) i (8).

inicijativu kako bi kontrolirali i određivali postupak koji treba slijediti u europskom postupku za sporove male vrijednosti te da u skladu s time primjenjuju nacionalno postupovno pravo. Osim određivanja opsega dokaza i načina na koje će se ti dokazi prikupiti, sud općenito mora upravljati postupkom u skladu s načelima kontradiktornosti procesa i prava na pravično suđenje u slučaju. Nadalje, u skladu s člankom 12. stavkom 3., sudu je dodijeljena zadaća da kadgod je to moguće nastoji postići nagodbu između stranaka, a ta zadaća nije ograničena na usmenu raspravu, već se tijekom postupka proteže na tužbene zahtjeve i protužalbe (vidjeti i odjeljak 3.8.).

5.6.2. Sud obavještava stranke o postupovnim pitanjima

Zadaća suda da kontrolira i uređuje postupak u europskom postupku za sporove male vrijednosti osnažuje se u članku 12. stavku 2. kojim se sudu daje i zadaća pružanja podrške strankama u pogledu postupovnih stvari tako da ih obavještuje o postupovnim pitanjima, a iz uvodne izjave (9) proizlazi da sud pritom mora biti ravnopravan među strankama kako bi osigurao pravičnost postupka. Zadaća da obavještuje stranke o postupovnim pitanjima može se izvršavati na različite načine, ovisno o nacionalnim postupcima. Primjerice, može se vršiti usmeno tijekom postupka ili sredstvima elektroničke komunikacije poput e-pošte ili

telekonferencije, ili drugim sredstvima koje dopušta nacionalno pravo⁽³⁶⁾. U članku 12. stavku 1. navodi se da nije potrebno da stranke daju pravnu ocjenu zahtjeva, čime je ta zadaća ostavljena sudu. Ova odredba posebice je važna u slučajevima bez odvjetnika ili druge službene osobe koja djeluje u svojstvu zastupnika (članak 12.). U svrhe europskog postupka za sporove male vrijednosti, Sud treba uključiti barem osobu koja je osposobljena obavljati poslove suca u skladu s pravom države članice suda na kojemu se obrađuje zahtjev⁽³⁷⁾.

5.7. Rokovi

U roku od 30 dana od primitka odgovora tuženika na tužbeni zahtjev ili tužitelja na protutužbu, sud treba odlučiti hoće li izvoditi dokaze ili pozvati stranke na usmenu raspravu nakon što je odlučio održati. Imajući na umu da je brzina važna, sud mora održati usmenu raspravu u roku od 30 dana od pozivanja stranaka. Kao što je navedeno u prethodnom odjeljku 5.2., u članku 14. stavku 2. navodi se da određeni rokovi mogu biti produljeni, ali samo u iznimnim okolnostima te da se to primjenjuje i na razdoblja od 30 dana utvrđena u članku 7. Međutim, budući da je namjera da svi koraci europskog postupka za sporove male vrijednosti budu čim brži i zbog roka za koji je navedeno da je najveći mogući, možda je moguće da sud odredi rok koji je kraći od 30 dana⁽³⁸⁾.

⁽³⁶⁾ Vidjeti uvodnu izjavu (22).

⁽³⁷⁾ Vidjeti uvodnu izjavu (27).

⁽³⁸⁾ Općenito, u pogledu zadaće suda da ubrza postupak, vidjeti uvodnu izjavu (23).



6

ŠESTO POGLAVLJE Odluka



6.1. Donošenje odluke

Odluka u zahtjevu u skladu s europskim postupkom za sporove male vrijednosti donosi se u jednoj od sljedećih točaka:

6.1.1. Presuda zbog neispunjavanja obveza – općenito

Ako tuženik ne odgovori na tužbeni zahtjev u razdoblju od 30 dana od dostave Obrasca tužbenog zahtjeva i Obrasca s odgovorima, obrasca C, sud donosi odluku. Također, ako je sud zatražio popravljanje zahtjeva, dodatne informacije ili pojedinosti te ako stranka kojoj je zahtjev upućen ne odgovori u zadanom roku, sud može donijeti odluku u korist druge stranke. Ako je sam sud odredio rok za bilo koju od tih svrha, tada mora obavijestiti predmetnu stranku o posljedicama nepridržavanja roka, uključujući mogućnost donošenja odluke protiv te stranke u tim okolnostima.

6.1.2. Presuda zbog neispunjavanja obveza – protutužba

Kao i kod glavne tražbine, ako tužitelj ne odgovori u roku od 30 dana od dostave protutužbe, sud može donijeti odluku o protutužbi. U takvoj situaciji treba pretpostaviti da će tužitelj željeti nastaviti glavnu tražbinu, stoga u toj situaciji sud ne može odbaciti zahtjev osim ako ne zatraži dodatne informacije od tužitelja nakon primitka odgovora na tužbu. Sud će tada morati među strankama utvrditi koji je najpošteniji

način nastavka, uključujući donošenje odluke o traženju dodatnih informacija ili dokaza u skladu s člankom 7. stavkom 1. točkom (a) ili organiziranje rasprave.

6.2. Odluka nakon dobivanja svih informacija, uključujući i nakon izvođenja dokaza

6.2.1. Ako se ne održava usmena rasprava

Ako sud odluči donijeti odluku o sadržaju slučaja bez održavanja usmene rasprave ili nakon primanja tuženikova odgovora na tužbu, ako ga dobije, ili nakon što zatraži i dobije zatražene dodatne informacije unutar određenog roka, sud odluku mora objaviti u roku od 30 dana od primitka tih informacija. Dodatno, ako je sud izveo dokaze koji su potrebni za donošenje odluke, ali nije održao usmenu raspravu, on mora objaviti odluku u roku od 30 dana nakon toga.

6.2.2. Nakon usmene rasprave

Ako sud održi usmenu raspravu, odluku mora objaviti u roku od 30 dana od datuma rasprave. Podrazumijeva se da je sud dobio sve potrebne informacije i dokaze za donošenje odluke o sadržaju tužbenog zahtjeva ili, ako postoji, protutužbe do završetka usmene rasprave te da ne postoje odredbe prema kojima bi sud tražio dodatne informacije ili dokaze od stranaka nakon završetka usmene rasprave. U skladu

s člankom 14. stavkom 3., rok od 30 dana može se produljiti samo u iznimnim okolnostima u kojima sud ne može donijeti odluku u roku od 30 dana koji je specificiran u Uredbi te sud u takvoj iznimnoj situaciji treba poduzeti sve potrebne korake kako bi što prije donio odluku. Kako bi ubrzao stvari, sud svakako može donijeti odluku prije isteka 30 dana ako je za to spreman.

6.3. Oblik, sadržaj i dostava odluke

6.3.1. Odluka koja se u pismenom obliku dostavlja strankama

Iako se u Uredbi ne specificira da bi odluka trebala biti pisana te iako se pravni sustavi država članica mogu razlikovati u pitanju je li pisana odluka potrebna za sporove male vrijednosti, iz činjenice da se odluka u europskom postupku za sporove male vrijednosti mora dostaviti strankama može se iščitati da treba biti u pisanom obliku. Inače nema posebnih oblika i sadržaja odluke koji su specificirani u Uredbi te se oni stoga, u skladu s člankom 19., određuju u skladu s pravom države članice u kojoj se nalazi sud koji sasluškava tužbeni zahtjev.

6.3.2. Jezik odluke za dostavu

Iako se Uredbom propisuje oblik Potvrde koju sud izdaje na zahtjev jedne stranke u svrhu priznanja i izvršenja⁽³⁹⁾, odluka se donosi zasebno. U Uredbi se ne specificira da bi odluka trebala biti u pisanom obliku na jeziku osim jezika suda koji donosi odluku jer se odluka dostavlja strankama; međutim, bit će nužno da odgovarajuća jezična verzija bude dostupna za dostavu kako bi se zadovoljili uvjeti mjerodavnog prava EU-a o toj temi⁽⁴⁰⁾. Ako tekst odluke treba prevesti kako bi se ispunili zahtjevi za dostavu, vjerojatno je da će trošak toga, u skladu s odredbama mjerodavnog postupovnog prava, najprije snositi osoba u čiju je korist odlučeno i u čijem je interesu da se odluka provede. Može se naplatiti od dužnika odluke u sklopu troškova postupka.

6.3.3. Odluka dostavljena strankama

Nakon što je odluka objavljena, člankom 7. stavkom 2. propisuje se da se mora dostaviti strankama primjenom jednog od načina dostave navedenih u Uredbi, o čemu pogledajte članak 13. i odjeljak 4.2.3.

⁽³⁹⁾ U odjeljku 8.3. u nastavku pročitajte o potvrdi, a u 8. poglavlju općenito o priznavanju i izvršenju.

⁽⁴⁰⁾ Vidjeti prethodni odjeljak 4.2.3. i uvodnu izjavu (19).

6.4. Troškovi

Odluka će sadržavati nalog za plaćanje troškova. Jedan od ključnih ciljeva europskog spora male vrijednosti jest održavanje troškova minimalnima, što je jasno iz odredbi članka 1. i uvodne izjave (29) te se u tom smislu u članku 16. navodi da se troškovi ne dosuđuju ako su ti troškovi neopravdani ili nerazmjerni s tužbenim zahtjevom. To je posebice važno ako stranku koja je u postupku uspješno zastupa odvjetnik ili drugi zakonski stručnjak jer bi troškove takva zastupanja u odluci trebalo dodijeliti samo ako su razmjerni s vrijednošću tužbenog zahtjeva te ako su nužno nastali. Ovisno o tom načelu, pravilo koje treba primijeniti u skladu s člankom 16. Uredbe glasi da stranci koja nije uspješno u postupku treba u odluci naložiti da snosi troškove postupka koji će se odrediti prema mjerodavnom nacionalnom zakonu. Također pogledajte odjeljak 3.4. ovog Vodiča.



7

SEDMO POGLAVLJE

Preispitivanje i pravni lijek



7.1. Preispitivanje prema europskom postupku male vrijednosti

U članku 18. Uredbe predviđa se preispitivanje odluke izdane u sklopu europskog spora male vrijednosti. Dostupno je ili kada je odluka donesena protiv tuženika i u korist tužitelja ili kada tuženik pokrene protutužbu te kada sud odobri odluku protiv tužitelja.

7.1.1. Razlozi za preispitivanje

Tuženik koji se nije upustio u postupak ima pravo zahtijevati preispitivanje odluke donesene u europskom postupku za sporove male vrijednosti primjenom dostupnog postupka prema nacionalnom pravu pred nadležnim sudom države članice u kojoj je odluka donesena ako:

- tuženiku nije dostavljen obrazac tužbenog zahtjeva ili, u slučaju održavanja usmene rasprave, tuženik nije pozvan na tu raspravu pravovremeno i na takav način da bi mogao pripremiti svoju obranu; ili
- je tuženik zbog više sile ili izvanrednih okolnosti, koje su nastupile bez njegove krivnje bio spriječen pobijati tužbeni zahtjev,

pod uvjetom u oba slučaja da nisu propustila uložiti pravni lijek protiv odluke kad su to mogli učiniti s pomoću dostupnih pravnih lijekova ili revidirati postupke prema nacionalnom pravu.

Zahtjev za preispitivanje može se podnijeti u roku od 30 dana, počevši od dana kada je tuženik stvarno upoznat sa sadržajem odluke i kada je mogao reagirati, ali najkasnije od dana prve mjere izvršenja koja za ima posljedicu nemogućnost raspolaganja imovinom tuženika u cijelosti ili djelomično. Taj se rok ne može produljiti (članak 18. stavak 2.).

Napomena: Preispitivanje prema članku 18. odluke donesene u europskom sporu male vrijednosti može se odvijati samo u državi članici u kojoj je odluka objavljena, neovisno o tome gdje će odluka izvršavati.

U pogledu uvjeta za preispitivanje utvrđenog u članku 20. Uredbe o europskom platnom nalogu, Sud je u predmetu C 119/13, *eco cosmetics*, (ECLI:EU:C:2014:2144) odlučio da se članak 20. ne primjenjuje u slučaju nepridržavanja zahtjeva dostave iz članka 13. – 15. Uredbe o europskom platnom nalogu te da bi se pitanje u konačnici riješilo nacionalnim pravnim lijekom. Ova odluka također može biti značajna za tumačenje članka 18. Uredbe o europskom sporu male vrijednosti.

7.1.2. Ishod preispitivanja

Ako se preispitivanje nastavlja na temelju nekog od razloga utvrđenih Uredbom, preispitana odluka postaje ništava. Tuženik ne gubi prednost koja proizlazi iz bilo kojih mjerodavnih nacionalnih pravila o prekidu prekluzivnih rokova ili rokova zastare. Ako je zahtjev za preispitivanje odbijen, odluka ostaje na snazi (članak 18. stavak 3.).

7.2. Pravni lijekovi

Prema članku 17., pitanje o tome je li pravni lijek protiv odluke dopušten u državi članici u kojoj je odluka objavljena pitanje je koje se regulira nacionalnim pravom država članica. Ako je pravni lijek dopušten, na pravni lijek primjenjuju se ista pravila o troškovima koje se primjenjuju na izvorni postupak u tužbenom zahtjevu. Informacije o tome je li pravni lijek dopušten i, ako jest, koji je sud nadležan, dostupne su na portalu e-Pravosuđe.

7.3. Pravno zastupanje u preispitivanju i pravnom lijeku

Odredbe iz članka 10. o pravnom zastupanju primjenjuju se na postupke za preispitivanje prema članku 18. na način na koji se primjenjuju i na originalni postupak izvorne tražbine i na svaku protutužbu te stoga

strankama neće trebati pravno zastupanje u tim postupcima. Treba razmotriti je li stajalište takvo i kada je riječ o pravnom lijeku protiv odluke u sklopu europskog spora male vrijednosti prema nacionalnom postupovnom pravu. To je posebice značajno u pogledu pitanja dosuđivanja troškova jer se u slučaju pravnih lijekova na temelju članka 17. stavka 2. sustav troškova iz članka 16. primjenjuje na sve pravne lijekove na način kako se primjenjuje na izvorni postupak. Jednako tako, članak 16. primjenjuje se na postupke za preispitivanje u skladu s člankom 18. S tim u vezi, na umu treba imati uvjete iz uvodne izjave (29) u smislu da svi troškovi dosuđeni žalitelju koji u sporu nije uspio moraju biti razmjerni vrijednosti tražbine ili nužni, uključujući one koji se temelje na činjenici da je drugu stranku zastupao odvjetnik⁽⁴¹⁾.

⁽⁴¹⁾ Pogledati i odjeljak 9.1.2.



8

OSMO POGLAVLJE

Priznavanje i izvršenje



8.1. Priznavanje i izvršenje – Opća načela

8.1.1. Ukidanje egzekvature

Odluka o tražbenom zahtjevu ili protutužbi u sklopu europskog spora male vrijednosti koja je izvršiva u državi članici u kojoj je donesena jednako je izvršiva u svim ostalim državama članicama. Na temelju članka 20. stavka 1. nema potrebe za potvrdom o izvršnosti u državi članici izvršenja i nema nikakve mogućnosti protivljenja priznavanju odluke u sklopu europskih sporova male vrijednosti⁽⁴²⁾. U svakom slučaju, u državi članici izvršenja nije dozvoljeno preispitivanje sadržaja. Odluka je izvršiva neovisno o mogućnosti preispitivanja⁽⁴³⁾. Međutim, treba imati na umu da osoba koja želi izvršiti odluku koju je donio sud u postupku europskih sporova male vrijednosti ima mogućnost primjene postupaka iz Uredbe Bruxelles I. (preinaka).

U članku 20. stavku 2. navodi se da na zahtjev jedne od stranaka sud izdaje potvrdu o odluci koristeći se standardnim obrascem D (Prilog IV.), bez dodatnih troškova. Sud na zahtjev stranci izdaje potvrdu na bilo kojem drugom službenom jeziku ustanove Unije koristeći se višejezičnim dinamičnim standardnim obrascem koji je dostupan na europskom portalu e-Pravosuđe. Sud nije obavezan osigurati prijevod i/ili transliteraciju teksta unesenog u slobodna polja te potvrde.

⁽⁴²⁾ Vidjeti i Uvodnu izjavu (30).

⁽⁴³⁾ Vidjeti članak 15. stavak 1. i uvodnu izjavu (25).

8.1.2. Postupak izvršenja – primjenjivo pravo

Na temelju članka 21. postupak izvršenja uređen je pravom države članice izvršenja, u skladu s odredbama Uredbe o izvršenju te odluku donesenu u sklopu europskog spora male vrijednosti treba izvršiti pod istim uvjetima kao i odluku donesenu u državi članici gdje se traži izvršenje.

8.2. Zahtjevi europskog postupka male vrijednosti – postupak izvršenja

Da bi započeo proces koji može dovesti do izvršenja odluke u sklopu postupka europskih sporova male vrijednosti prema Uredbi, osoba koja traži izvršenje dostavlja izvornu presliku odluke, potvrdu o odluci na koju se upućuje u članku 20. stavku 2. i, gdje je to potrebno, prijevod u skladu s pravom države članice izvršenja. Države članice moraju dostaviti informacije o tome koji su jezici osim službenih prihvatljivi (članak 21.a stavak 1.). Prijevod informacija o sadržaju odluke predviđenih u potvrdi iz članka 20. stavke 2., izrađuje osoba koja je ovlaštena za izradu prijevoda (članak 21.a stavak 2.). Informacije o tome koji su jezici prihvatljivi u svrhe izvršenja dostupne su na europskom portalu e-Pravosuđe.

Stranka koja želi izvršenje ne mora imati ovlaštenog zastupnika ili poštansku adresu u državi članici izvršenja, osim kod zastupnika koje ta stranka uputi o stvarnom procesu izvršenja (članak 21. stavak 3.). Također, ta stranka ne mora nužno u državi članici izvršenja imati bilo kakvo osiguranje, jamstvo ili drugi polog prije nego li se izvršenje može provesti (članak 21. stavak 4.).

8.3. Upotreba potvrde o odluci

8.3.1. Obrazac D

Obrazac potvrde o odluci, obrazac D, propisuje se u Prilogu IV. Uredbi. Ovaj obrazac mora izdati sud koji je donio odluku u sklopu europskog spora male vrijednosti na zahtjev jedne od stranaka. Takav zahtjev može se podnijeti na početku postupka, za što je predviđen prostor u stavku 9. obrasca tužbenog zahtjeva, obrazac A, i, iako to nije izričito navedeno u Uredbi, u bilo kojem trenutku nakon donošenja odluke. Poželjno je da osoba koja želi izvršiti odluku u sklopu europskog spora male vrijednosti predvidi potrebu za potvrdom te da stoga od suda čim ranije zatraži njezino izdavanje. Nadalje, sud treba obratiti pozornost pri dovršetku potvrde jer je riječ o pismenu na kojemu će se temeljiti izvršenje. Posebice je važno da su unesene sve važne informacije kako bi službenici za izvršenje zaduženi za stvarnu provedbu i ostale osobe koje mogu biti uključene, poput osoblja banke kada je priložen bankovni račun, mogle vidjeti i razumjeti uvjete naloga, pojedinosti o osobi protiv

koje je nalog podignut te iznose dosuđene odlukom, a prostor za sve navedeno predviđen je u obrascu D.

8.3.2. Jezik potvrde

Također može biti potrebno prevesti potvrdu na jedan od odgovarajućih jezika u državi članici izvršenja. Svaka država članica navela je koji su jezici, osim službenoga (službenih), prihvatljivi u svrhu izvršenja (vidjeti članak 21.a). Te informacije dostupne su na portalu e-Pravosuđe. Također pogledajte odjeljak 8.2. ovog Vodiča.

8.4. Odbijanje i ograničenje izvršenja

8.4.1. Odbijanje izvršenja u iznimnim okolnostima

Na temelju članka 22. sud u državi članici izvršenja odbit će izvršenje odluke uz obrazloženje da je nespojiva s prethodnom odlukom koju je donijela neka država članica ili treća zemlja ako:

- prethodna odluka se odnosi na isto činjenično stanje i donesena je između istih stranaka te ispunjava uvjete potrebne za njeno priznavanje u državi članici izvršenja; i
- činjenica nespojivosti nije bila i nije mogla nastati kao prigovor u postupku za sporove male vrijednosti u državi članici u kojoj je donesena.

8.4.2. Postupak ulaganja pravnog lijeka protiv izvršenja

Uredbom se ne pruža postupak za zahtjev sudu kojim se ulaže pravni lijek protiv izvršenja odluke na temelju nespojivosti te se to pitanje treba regulirati u sklopu postupkovnog prava predmetne države članice. Slično tome, uobičajeno je da sud u toj državi članici prema nacionalnom pravu odbije ili zaustavi izvršenje ako i u mjeri u kojoj su iznosi dodijeljeni presudom u postupku za europske sporove male vrijednosti plaćeni ili je odluka drugačije izvršena.

8.4.3. Odgoda ili ograničenje izvršenja

Na temelju članka 23., kada stranka protiv koje je izrečeno izvršenje odluke u sklopu postupka za europske sporove male vrijednosti uloži pravni lijek protiv odluke kada je ulaganje takvog pravnog lijeka⁽⁴⁴⁾ još moguće ili kada stranka koja je podnijela zahtjev za preispitivanje odluke u smislu Uredbe, sud ili drugo nadležno tijelo u državi članici izvršenja može, na zahtjev te stranke:

- ograničiti postupak izvršenja na zaštitne mjere, kao što je „zamrzavanje” bankovnog računa ili plaća;

- uvjetovati izvršenje polaganjem jamstva, kako sam sud, odnosno tijelo, odluči; ili
- u iznimnim okolnostima odgoditi izvršenje, odnosno obustaviti daljnji postupak na određeno ili ograničeno razdoblje.

8.5. Nastavak izvršavanja odluke donesene u postupku europskih sporova male vrijednosti

8.5.1. Koraci do izvršenja

Dobivanje odluke i potvrde u postupku za europske sporove male vrijednosti prvi je korak prema stvarnom izvršenju obveze za koju je odobrena odluka. Kako bi se osiguralo izvršenje obveze u pitanju, potrebno je poduzeti dodatne korake kako bi se osigurala naplata ili izvršenje u slučaju da osoba protiv koje je odobrena odluka dobrovoljno ne prihvati odluku izvršavanjem uplate ili uzdržavanjem od djelovanja koje naloži sud, pri čemu stvarne mjere izvršenja odluke postaju nužne.

⁽⁴⁴⁾ Riječ „pravni lijek”, kako se ovdje upotrebljava, treba tumačiti tako da uključuje pravni lijek protiv odluke ako takav pravni lijek omogućuje pravo države članice u kojoj se nalazi sud i koji je odobrio odluku te pravni lijek na temelju nespojivosti kako je navedeno u članku 22. Uredbe. Budući da se preispitivanje iz članka 18. Uredbe izričito navodi u članku 23., ta se situacija ne treba tumačiti kao da je obuhvaćena značenjem pojma „pravni lijek” prema članku 23.

8.5.2. Provedbena tijela i agencije

Kako bi se osiguralo izvršenje odluke, nužno je uputiti tijela ili agencije u državi članici provedbe koje su nadležne za provedbu mjera izvršenja. To može obuhvaćati slanje pismena i uputa sudu u državama članicama u kojima je za izvršenje odgovoran sud ili izravno službenicima za provedbu kada oni izravno preuzimaju upute u ime klijenata koji žele izvršenje odluka. Pojediniosti o službenicima za provedbu u različitim državama članicama i informacije o izvršenju odluka mogu se pronaći na nacionalnim web-mjestima kao i na portalu e-Pravosuđe.

8.5.3. Jezična pitanja – praktični učinci izvršenja

Stranka koja želi provesti odluku treba imati na umu da se pitanje jezika može pojaviti i kao praktični i kao sudski zahtjev. Primjerice, ako se u skladu s nacionalnim pravom primjenjivim na provedbu odluka u drugu državu članicu trebaju dostaviti pismena o tuženiku protiv kojega se traži izvršenje, primjenjivat će se mjerodavni zahtjevi za jezik kako je specificirano u Uredbi o europskim sporovima male vrijednosti i u Uredbi o dostavi. Dodatno, također treba imati na umu da sudovi, službenici za provedbu i ostali uključeni u izvršenje moraju razumjeti uvjete odluke o potvrdi radi djelotvorne provedbe. To se također primjenjuje na osobe koje mogu biti uključene kao treće stranke, primjerice osobe u bankama i ostali nositelji vlasništva osobe protiv koje se zahtijeva izvršenje i protiv koje je donesena odluka.

8.6. Izvršenje sudskih nagodbi

U članku 12. stavku 3. navodi se da sud tijekom postupka nastoji postići nagodbu između stranaka. U skladu s člankom 23.a Uredbe o europskim sporovima male vrijednosti, nju ili odobrava sud ili je sklopljena pred sudom u tijeku europskog postupka za sporove male vrijednosti te se priznaje i izvršava u drugoj državi članici u kojoj je vođen postupak pod istim uvjetima kao odluka donesena u europskom postupku za sporove male vrijednosti. Odredbe o priznavanju i izvršenju odluka donesenih u europskom postupku za sporove male vrijednosti primjenjuju se, kako je navedeno u prethodnim pododjeljcima, *mutatis mutandis*.



9

DEVETO POGLAVLJE

Završna pitanja



9.1. Pravno zastupanje

9.1.1. Nije obavezno uputiti odvjetnika o europskim sporovima male vrijednosti.

U članku 10. i uvodnoj izjavi (15). navodi se da zastupanje po odvjetniku nije obvezno stoga se nijedno pravilo u tom smislu iz nacionalnog prava države članice ne primjenjuje na europski postupak za sporove male vrijednosti. Slično tome, u članku 21. stavku 3. točki (a) jasno se navodi da za izvršenje odluke donesene u europskom postupku za sporove male vrijednosti u drugoj državi članici stranka ne mora imati ovlaštenog zastupnika u državi članici izvršenja. To ne uključuje zastupnike koji zaista provode mjere izvršenja u toj državi kao što su Huissiers de Justice, Deurwaarders i Messengers at Arms. Smanjenje parničkih troškova razlog je zašto pravno zastupanje nije potrebno.

9.1.2. Troškovne implikacije upućivanja odvjetnika

Stranka koja razmatra upućivanje odvjetnika u tužbeni zahtjev u europskom postupku za sporove male vrijednosti treba imati na umu da čak i kada je zahtjev uspješan i rezultira odlukom, postoji rizik da sud neće dozvoliti da se drugoj stranki naplate troškovi upućivanja odvjetnika jer sud, na temelju članka 16., ne dosuđuje troškove ako su ti troškovi neopravdani ili nerazmjerni s tužbenim zahtjevom. U uvodnoj izjavi (29), u kojoj se poziva na ciljeve europskog postupka za sporove male vrijednosti, uključujući potrebu postizanja ciljeva jednostavnosti

i troškovne učinkovitost, naznačuje se da sud pri utvrđivanju koji su troškovi razmjerni s tužbenim zahtjevom, u obzir treba uzeti činjenicu da je drugu stranku, odnosno stranku u čiju je korist donesena odluka, zastupao odvjetnik.

9.2. Informacije i pomoć

9.2.1. Informacije – općenite

U Uredbi o europskom postupku za sporove male vrijednosti u brojnim se odredbama navode informacije koje države članice moraju učiniti dostupnima o različitim aspektima europskog postupka za sporove male vrijednosti. Na temelju članka 24. državama članicama nalaže se suradnja, posebice u sklopu Europske pravosudne mreže u predmetima građanskog prava kao bi općoj javnosti i stručnim krugovima pružili informacije o europskom postupku za sporove male vrijednosti. Konkretno, na temelju članka 25. države članice dužne su izvješćivati Europsku komisiju o sljedećim aspektima europskog postupka za sporove male vrijednosti:

- sudovima nadležnima za donošenje odluke u europskom postupku za sporove male vrijednosti;



- sredstvima komunikacije koja su prihvatljiva državama članicama za primanje Obrasca tužbenog zahtjeva u europskom postupku za sporove male vrijednosti;
- tijelima ili organizacijama nadležnima za pružanje praktične pomoći u skladu s člankom 14.;
- sredstvima elektroničke dostave i sredstvima komunikacije koja su dostupna i dopuštena u skladu s člankom 13. te o osobama ili vrstama zanimanja, ako ih ima, koje/koja podliježu pravnoj obvezi prihvaćanja dostave pismena ili drugih oblika komunikacije elektroničkim putem;
- sudskim pristojbama za europski postupak za sporove male vrijednosti ili o tome kako se one izračunavaju te o načinima plaćanja u skladu s člankom 15.a;
- svim pravnim lijekovima dopuštenima te o roku u kojem takav pravni lijek treba podnijeti;
- postupcima za podnošenje zahtjeva za preispitivanje, kako je predviđeno u članku 18., i sudovima nadležnima za takvo preispitivanje;
- jezicima na kojima će se prihvatiti potvrda o odluci u europskom postupku za sporove male vrijednosti u skladu s člankom 21.a točkom (1);
- tijelima koja su nadležna za izvršenje i tijelima koja su nadležna za potrebe primjene članka 23.;

- tijelima koja su u državama članicama nadležna za izvršenje, uključujući izradu bilo kojeg naloga o odgodi ili ograničenju izvršenja;

te su također dužne obavijestiti o svim naknadnim promjenama tih informacija. Komisija je dužna te informacije učiniti dostupnima javnosti. To posebice čini putem portala e-Pravosuđe.

9.2.2. Informacije i pomoć strankama

Uz općenite informacije o funkcioniranju europskog postupka za sporove male vrijednosti koje treba učiniti dostupnima, pojedinačnim strankama treba pomoći i pružati im informacije u različitim fazama postupka. Te faze uključuju sljedeće:

- na temelju članka 11. strankama treba osigurati praktičnu pomoć (vidjeti odjeljak 3.1. ovog Vodiča);
- na temelju članka 12. sudovi trebaju, ako je to potrebno, informirati stranke o postupovnim pitanjima (vidjeti odjeljak 5.6.2. ovog Vodiča);
- na temelju članka 14. sudovi trebaju obavijestiti stranke o posljedicama nepoštovanja roka koji odredi sud (vidjeti odjeljke 4.6., 5.2., 5.7. i 6.2.2. ovog Vodiča).

Također treba imati na umu da države članice trebaju osigurati dostupnost Obrasca tužbenog zahtjeva, Obrasca A, na svim sudovima na kojima se može pokrenuti europski postupak za sporove male vrijednosti.

9.3. Preispitivanje europskog postupka za sporove male vrijednosti

U skladu s člankom 28., Uredba podliježe preispitivanju do 15. srpnja 2022. U izvješću Komisije treba se preispitati primjena europskog postupka za sporove male vrijednosti, uključujući: (a) ocjenu je li financijska vrijednost iz članka 2. stavka 1., koja je od 15. srpnja 2017. utvrđena u iznosu od 5 000 EUR, primjerena kako bi se postigao cilj olakšavanja pristupa građana i malih i srednjih poduzeća pravosuđu u prekograničnim slučajevima; i (b) ocjenu je li proširenje područja primjene europskog postupka za sporove male vrijednosti, osobito na tužbene zahtjeve koji se odnose na prihode od rada, primjereno radi olakšanja pristupa zaposlenika pravosuđu u prekograničnim radnim sporovima.



Referentni materijali i poveznice

Europski portal e-Pravosuđe jedinstvena je točka pristupanja svim mjerodavnim informacijama o europskom postupku za sporove male vrijednosti; odgovornost za pružanje informacija o europskom postupku za sporove male vrijednosti dijeli se između država članica i Europske komisije,

A) Obrasci koji se upotrebljavaju u europskom postupku za sporove male vrijednosti

https://e-justice.europa.eu/content_small_claims_forms-177-hr.do

B) Nacionalne informacije o upotrebi postupka, uključujući nadležne sudove i druge informacije u skladu s člankom 25.

https://e-justice.europa.eu/content_small_claims-354-hr.do

Uredba (EZ) br. 861/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. srpnja 2007. o uvođenju europskog postupka za sporove male vrijednosti izmijenjena Uredbom (EU) 2015/421 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2015. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 861/2007 o uvođenju europskog postupka za sporove male vrijednosti i Uredbe (EZ) br. 1896/2006 o uvođenju postupka za europski platni nalog

PRINT	ISBN 978-92-76-08283-5	doi:10.2838/999447	DS-01-19-470-HR-C
PDF	ISBN 978-92-76-03887-0	doi:10.2838/371656	DS-03-19-355-HR-N

Za svaku upotrebu ili reprodukciju fotografija ili drugog materijala koja nije u skladu s autorskim pravom EU-a potrebno je tražiti dopuštenje izravno od nositelja autorskih prava.

Naslovna fotografija: © Shutterstock

Fotografije unutar izdanja: str. 6., 8., 16., 21., 29., 55., 59. 65. © Shutterstock / str. 15., 21., 52., 66. © Unsplash / str. 30., 37., 38., 41., 46., 51., 56., 60., 69. © Pexels

© Europska unija, 2019.

Umnožavanje je dopušteno uz uvjet navođenja izvora.

Posjetite portal e-Pravosuđe i saznajte više o građanskom pravosuđu u EU-u:
<https://e-justice.europa.eu/home.do?plang=hr&action=home>

Pratite nas



<https://www.facebook.com/EUJustice/>



https://twitter.com/EU_commission



Ured za publikacije
Europske unije

Europska pravosudna mreža
u građanskim i trgovačkim stvarima

